

Apstiprināti
LLU Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes
Domes sēdē 2021. gada 20. oktobrī
Protokola Nr. 7.2.- 21/9

Latvijas Lauksaimniecības universitāte
Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultāte

**METODISKIE NORĀDĪJUMI
MAĢISTRA DARBU IZSTRĀDĀŠANAI
UN AIZSTĀVĒŠANAI**

Mācību palīg līdzeklis LLU Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes
akadēmiskās izglītības maģistra studiju programmas

Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija

maģistrantiem

Sociālo un humanitāro zinātņu institūta

Asoc.prof., Dr.sc.soc. Līga Paula

Jelgava 2021

SATURS

1. VISPĀRĒJĀ KONCEPCIJA	3
2. MAĢISTRA DARBA IZSTRĀDĀŠANA UN VADĪŠANA.....	5
2.1. Maģistra darba temata izvēle.....	5
2.2. Maģistra darba temata apstiprināšana	5
2.3. Darba vadītāja funkcijas.....	5
2.4. Maģistra darba vispārējā uzbūve un struktūra.....	6
2.4.1. Titullapa	6
2.4.2. Anotācijas.....	6
2.4.3. Saturs	7
2.4.4. Ievads	8
2.4.5. Maģistra darba pamatdaļa	9
2.4.6. Secinājumi un priekšlikumi	10
2.4.7. Izmantotā literatūra.....	10
2.4.8. Pielikumi	11
3. MAĢISTRA DARBA NOFORMĒJUMS	12
3.1. Vispārīgās prasības	12
3.2. Teksta noformēšana	12
3.3. Tabulu noformēšana.....	13
3.4. Attēlu noformēšana.....	15
3.5. Formulu noformēšana	18
3.6. Atsauču veidošana	19
3.7. Izmantotās literatūras saraksta veidošana	21
4. MAĢISTRA DARBA PRIEKŠAIZSTĀVĒŠANA, IESNIEGŠANA UN AIZSTĀVĒŠANA	25
4.1. Maģistra darba priekšizstāvēšana	25
4.2. Maģistra darba iesniegšana	25
4.3. Maģistra darba recenzenta statuss, pienākums un atbildība.....	26
4.4. Maģistra darba aizstāvēšana.....	26

1. VISPĀRĒJĀ KONCEPCIJA

Metodisko norādījumu mērķis ir iepazīstināt LLU Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes (turpmāk tekstā ESAF) akadēmiskās izglītības maģistra studiju programmas „Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija” (turpmāk tekstā OSPS) studentus ar maģistra darbu izstrādāšanas un noformēšanas prasībām, priekšizstrādāšanas un aizstāvēšanas kārtību. Metodiskie norādījumi izstrādāti, ievērojot „Noteikumus par valsts akadēmiskās izglītības standartu” (13.05.2014. MK noteikumi Nr. 240), LLU Studiju nolikumā (LLU Senāta 12.05.2021. lēmums Nr.10-160), LLU „Nolikumā par studiju noslēguma pārbaudījumiem” (LLU Senāta 09.04.2014. lēmums Nr. 8-65), LLU Studiju prorektora rīkojumā „Par kārtību, kādā iesniedzamas glabājamas un pieejamas studiju noslēguma darbu elektroniskās kopijas” (27.02.2015. rīkojums Nr.2.4.-5/16) un “Latvijas Lauksaimniecības universitātes akadēmiskā godīguma nolikumā” (LLU Senāta 13.11.2019. lēmums Nr. 10-51) ietvertās prasības maģistra darbiem.

Maģistra darbs ir studējošā patstāvīgi veikts pētījums, kas apliecina teorētisko zināšanu, metodisko un organizatorisko prasmju apguvi organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijā studiju programmas noteiktā apjomā. Maģistra darba izstrāde apliecina studējošā spēju patstāvīgi veikt argumentētu pētījumu ar novitātes vai praktiskā pielietojuma elementiem, patstāvīgi formulēt secinājumus un priekšlikumus. Darba izstrādē pielieto atbilstošas pētnieciskās metodes socioloģijā, tas satur šo metožu aprakstu, savāktu un apkopotu datu analīzi, secinājumus un priekšlikumus. Maģistra darba izstrādē definētie sasniedzamie studiju rezultāti:

Zināšanas

- 1) Padziļinātas zināšanas par maģistra darba temata izpētes līmeni un tā perspektīvajiem virzieniem organizāciju un sabiedrības pārvaldes jomā.
- 2) Padziļinātas un strukturētas zināšanas par socioloģiska pētījuma organizēšanu un praktisku īstenošanu sabiedrības struktūras, organizāciju un sociālo procesu izpētē.
- 3) Izpratne par pētnieciskā darba teorētiskā ietvara veidošanas pamatprincipiem un atbilstošu socioloģisku koncepciju un avotu izmantošanu.
- 4) Zināšanas par datu ieguves un analīzes metožu veidiem un izpratne par to izvēles nosacījumiem maģistra darbā izvirzītā mērķa sasniegšanai.

Prasmes

- 1) Spēj īstenot analītiski kritiskas un saturiski kvalitatīvas teorētiskās literatūras un citu informācijas avotu (t.sk. svešvalodā) studijas, nodrošinot pētījumā izvirzītā mērķa sasniegšanu.
- 2) Spēj izveidot atbilstošu pētījuma dizainu, izvēlēties un izmantot piemērotākās datu ieguves un analīzes metodes un ievērot pētnieciskās ētikas principus.
- 3) Spēj nodrošināt pārliedzinošu sasaisti starp pētījuma teorētisko pamatojumu un empīriskajiem rezultātiem, patstāvīgi izmantojot atbilstošas teorētiskās atziņas pētījuma rezultātu padziļinātai analīzei.
- 4) Spēj argumentēti diskutēt par maģistra darba tematam atbilstošām teorētiskām atziņām un empīriskā pētījuma rezultātiem.
- 5) Spēj izstrādāt pamatotus secinājumus un reālus priekšlikumus identificēto problēmu risināšanai.
- 6) Spēj publiski prezentēt pētījuma rezultātus un par tiem diskutēt.

Kompetence

- 1) Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas problēmas organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģijā un piedāvāt pamatotus secinājumus un priekšlikumus izvēlētajā pētījuma tēmas ietvaros.
- 2) Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas un dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības metožu pilnveidē.
- 3) Spēj kritiski novērtēt pētījuma rezultātu iespējamo ietekmi uz sabiedrību.

Maģistra darba oriģinalitāti apliecina autora **Galvojums** (paraugš 5. pielikumā). Labākos maģistra darbus Maģistra eksāmenu komisija (turpmāk tekstā MEK) var izvirzīt atbilstošiem pētniecisko darbu konkursiem, ieteikt publicēšanai un praktiskajai izmantošanai ieinteresētajām pusēm.

Maģistra darba eksemplārs (drukātā un elektroniskā formā) pēc aizstāvēšanas kopā ar recenziju glabājas LLU ESAF Studiju un zinātnes informācijas centrā. Darba obligātais glabāšanas laiks ir 10 gadi. Aizstāvētie maģistra darbi ir pieejami elektroniskā versijā, izmantojot LLU Fundamentālās bibliotēkas <https://llufb.llu.lv/lv> izveidoto bibliogrāfisko datubāzi „LLU maģistra darbi” https://kopkatalogs.lv/F/?func=find-b-0&local_base=fba03, ja autors ir devis atļauju maģistra darba publiskošanai. Piekļuve tiem iespējama tikai LLU mācībspēkiem un studentiem, izmantojot LLU IS sistēmas piekļuves paroles. Apelācijas kārtību regulē LLU Studiju nolikums.

2. MAĢISTRA DARBA IZSTRĀDĀŠANA UN VADĪŠANA

2.1. Maģistra darba temata izvēle

Maģistra darbu tematu maģistrants var izvēlēties atkarībā no savām zinātniskajām un profesionālajām interesēm, teorētiskās sagatavotības līmeņa un darbam nepieciešamās informācijas pieejamības, to saskaņojot ar zinātnisko vadītāju, kuru nozīmē Sociālo un humanitāro zinātņu institūta (turpmāk tekstā SOHU) direktors. Darba tematam ir jāatbilst studiju programmas saturiskajam ietvaram, fokusējoties uz šādiem izpētes virzieniem: organizāciju un sabiedrības pārvalde vai sabiedrībā aktuāli procesi Latvijas reģionos un to lauku teritorijā. Izvēloties maģistra darba tematu, studējošajam būtu saistoši turpināt pētījumu par to problēmu loku, kas analizēts iepriekšējos pētnieciskos darbos, piemēram, bakalaura darbos, referātos, studiju projektos u.tml., tādējādi paplašinot vai padziļinot problēmas izpēti.

Gadījumā, ja maģistranta izvēlētais temats nav aktuāls vai darba izpildē var rasties sarežģījumi, izvēlēto tematu institūta direktors var neapstiprināt un, savstarpēji vienojoties ar vadītāju, maģistrants var izvēlēties citu tematu.

2.2. Maģistra darba temata apstiprināšana

Maģistra darba temata pamatojums tiek noformēts kā maģistra darba tēmas pieteikums (veidlapa 1. pielikumā) un tiek saskaņots ar maģistra darba vadītāju. Tā iesniegšanas un apstiprināšanas kārtību nosaka SOHU. Maģistra darba uzdevumu maģistrantiem apstiprina 2. semestrī. Maģistra darba **temata maiņa vai precizēšana**, iepriekš to saskaņojot ar maģistra darba vadītāju, pieļaujama tikai līdz maģistra darba priekšizstrādēšanai.

2.3. Darba vadītāja funkcijas

Maģistra darbu drīkst vadīt mācībspēks ar doktora vai izņēmuma gadījumā – ar maģistra grādu attiecīgajā zinātņu nozarē. Darba vadītāja pienākumos ietilpst studējošā konsultēšana ar pētījuma veikšanu saistītos jautājumos:

- darba plāna sastādīšana;
- pētījuma struktūras un programmatiskās daļas veidošana;
- literatūras un citu informācijas avotu izvēle;
- pētniecības metožu izvēle;
- akadēmiskā godīguma un pētnieciskās ētikas ievērošana.

Darba vadītāja pienākums ir izskatīt atsevišķas darba daļas un visu darbu kopumā un norādīt uz nepieciešamajām izmaiņām un papildinājumiem, tomēr vadītājs nedrīkst tieši ietekmēt pētījuma saturu, formu un aizstāvēšanu tādā mērā, kas traucē objektīvi izvērtēt paša maģistranta zināšanas, prasmes un ieguldījumu pētījumā. Ja maģistrants kopā ar darba vadītāju uzskata, ka darba izstrādē nepieciešams piesaistīt *konsultantu*, to var pieaicināt. Konsultants tiek fiksēts un parakstās uz darba titullapas.

Darba vadītājs nedrīkst pieļaut aizstāvēšanai darbu, kurā ir sastopama citu autoru darbu kompilācija, automātiska pārrakstīšana no iepriekš publicētiem darbiem (kaut arī tiek lietotas atsauces uz tiem) vai kuros ir manāmas plaģiātisma iezīmes. Ja darba vadītājs uzskata, ka maģistranta veiktais pētījums pēc satura un formas atbilst fakultātes izvirzītajām metodiskajām prasībām, tad viņš paraksta darbu un tas var tikt iesniegts SOHU un pieņemts aizstāvēšanai.

2.4. Maģistra darba vispārējā uzbūve un struktūra

Maģistra darbam ir šāda **struktūra**:

- titullapa;
- anotācija latviešu valodā;
- anotācija angļu valodā (Abstract);
- saturs;
- darbā lietoto saīsinājumu, simbolu (akronīmu, abreviatūru) skaidrojumi – alfabēta secībā (ja nepieciešams);
- ievads;
- darba pamatdaļa, iedalīta nodaļās un apakšnodaļās;
- secinājumi;
- priekšlikumi (ja ir nepieciešami un loģiski izriet no maģistra darba specifikas);
- izmantotās literatūras un avotu saraksts – alfabēta secībā;
- darba autora galvojums (paraugs 5. pielikumā);
- pielikumi;
- MEK lēmums (paraugs 6. pielikumā).

Maģistra darba apjoms datortalikumā no titullapas (ieskaitot) līdz secinājumu/priekšlikumu pēdējai lappusei (ieskaitot) ir 60 – 70 lpp. (izmantotās literatūras saraksts un pielikumi netiek iskaitīti kopējā apjomā). Rekomendējamā maģistra darba **struktūra** ir šāda (procentos no kopējā darba apjoma): ievads 3-5%, darba pamatdaļa 90-94%, secinājumi un priekšlikumi 3-5%.

2.4.1. Titullapa

Titullapa ir darba pirmā lappuse. Tā atspoguļo augstskolas nosaukumu, autora vārdu un uzvārdu, darba tematu, darba vadītāja un profilējošā institūta direktora vārdu un uzvārdu, zinātnisko vai akadēmisko grādu un akadēmisko amatu, darba izpildes vietu un laiku (skat. 2. pielikumu). Latvijā tiek lietoti zinātnisko un akadēmisko grādu nosaukumu saīsinājumi latīņu valodā, papildinot to ar saīsinātu zinātnes nozares apzīmējumu. Doktora un maģistra grāda apzīmēšanai tiek lietots saīsinājums *Dr.* vai *Mg.*, piemēram, *Dr.sc.soc.*, *Dr.oec.*, *Dr.paed.*, *Dr.phil.*, *Dr.hist.*, *Mg.sc.soc.*, *Mg.paed.* Apzīmējumi ir jālieto kursīvā (*Italic*). Vadītāja akadēmisko amatu saīsina:

- profesors (-e) – prof.;
- asociētais profesors (-e) – asoc.prof.;
- docents (-e) – doc.;
- lektors (-e) – lekt.,
- asistents (-e) – asist..

2.4.2. Anotācijas

Anotācija ir darba īss kopsavilkums, kas pārskata veidā atspoguļo darba mērķi un uzdevumus, pētījuma jautājumus un/vai hipotēzi, pētījuma metodes, koncentrēti raksturo būtiskāko nodaļu saturā, galvenos maģistra darbā iegūtos rezultātus un secinājumus. Anotācija ir arī kā maģistra darba vizītkarte, tādēļ ir būtiski pievērst uzmanību gan tās saturam, gan valodai. Ļoti svarīgi, lai anotācijas būtu precīzi un korekti pārtulkotas svešvalodās. Anotācijas garums **nepārsniedz divas lappuses**. **Anotācijā jānorāda:**

- darba autors un darba nosaukums;
- darba kopējais lappušu, tabulu, attēlu, izmantoto literatūras avotu, tai skaitā svešvalodā, un pielikumu skaits;
- darba mērķis un darba uzdevumi;

- pētnieciskie jautājumi un/vai hipotēze;
- pētījumā pielietotās metodes;
- darba struktūra un īss nodaļu saturs;
- autora devums pētāmās problēmas izvērtējumā un risināšanā (novitāte);
- būtiskākie pētījuma rezultāti un secinājumi.

Anotācijai ir jābūt uzrakstītai tā, lai to varētu izmantot atsevišķi no pārējā darba. Anotācijas izklāstā teikumus pieņemts sākt ar vārdiem *darbā izstrādāts, izpētīts, noskaidrots, secināts* utt. Maģistra darbam **nepieciešamas divas anotācijas**: latviešu un angļu valodās. Anotācijas atbilstību saturam un nosaukumam jāvērtē *darba vadītājam un recenzentam kā svarīgu elementu kopējā vērtējumā*. Anotāciju lappuses **nenumurē, bet ieskaita** darba kopējā lappušu skaitā.

2.4.3. Saturs

Saturā norāda visas darba sastāvdaļas līdz pielikumiem (skat. 3. pielikumu). Saturā un tekstā nodaļu un apakšnodaļu virsrakstu formulējumiem jābūt vienādiem. Titullapas un Satura lappuses **nenumurē, bet ietver** darba kopējo lappušu skaitā. Lappušu numerāciju uzsāk ar nākamo lappusi aiz Satura. Lai to varētu izdarīt, ir jāizmanto Sekciju laušanas komanda (*Section break*). Ieteicams satura rādītāju veidot, izmantojot automātiskās satura veidošanas komandas.

Automātiskā satura rādītāja veidošana

- 1. solis.** Atbilstoši metodiskajiem norādījumiem vai nepieciešamajiem standartiem (piem., fonts, burtu lielums) nedefinējiet virsraksta (*Heading 1*) stilu jeb noformējumu. *Home > Styles* [labā peles poga uz virsraksta] > *Modify*
- 2. solis.** Tāpat jārikojas ar apakšvirsrakstu noformējumiem (*Heading 2, Heading 3* utt.). Ja tiem nav jāparādās satura rādītājā, šo soli var izlaist.
- 3. solis.** Jaunā dokumentā, sākot katru nākamo nodaļu, virsrakstu nedefinējiet attiecīgi tā līmenim – *Heading 1* vai kā nākamo apakšvirsrakstu. To paveic ievietojot kursoru virsrakstā vai labāk iezīmējot tā tekstu un noklikšķinot uz *Home > Styles > [Heading 1 vai Heading 2 utt.]*
Esošā dokumentā jārikojas līdzīgi, pārskatot visu tekstu un atrodot virsrakstus, nedefinējot tiem vajadzīgo noformējumu.
- 4. solis.** Ielieciet kursoru lapā, kurā atradīsies satura rādītājs un dodieties uz *References > Table of Contents*.
Šeit ir iespēja izvēlēties jau izveidotas satura rādītāja sagataves ar vienu klikšķi (nospiežot *automatic table 1* vai *automatic table 2*).
- 5. solis.** Katru reizi, kad vēlaties atjaunot virsrakstus un lappuses satura rādītājā, ielieciet tajā kursoru un spiediet *F9*. Attiecīgi būs divas iespējas – atjaunot esošajiem virsrakstiem lappušu numurus (*Update page numbers only*) vai atjaunot gan visus klāt pievienotos/noņemtos/labotos virsrakstus, gan to lappušu numurus (*Update entire table*). Šo darbību (satura rādītāja atjaunošanu) ļoti ieteicams veikt pirms darba nosūtīšanas citai personai, drukāšanas vai vienkārši darba pabeigšanas.

Ja jaunizveidotajā satura rādītājā bez definētajiem virsrakstiem ir **pamatteksta daļas vai teksts, kam saturā nav jābūt**, tad tam tekstā (ne satura rādītājā) ir jānoņem definējums *Heading 1, Heading 2* vai *Heading 3*, lietojot *Clear formatting* vai *Normal* (noformē attiecīgi metodiskajiem norādījumiem). Kad definējums ir noņemts, ir jāatjauno satura rādītājs (skatīt 5. soli).

2.4.4. Ievads

Ievada būtība ir ieinteresēt potenciālo lasītāju, sniedzot izpratni par maģistra darba saturu un iegūstamo rezultātu. Ievadā var īsi aprakstīt to, kā izvēlēto tematu un ar to saistītās problēmas un aktualitātes ir pētījuši citi autori un cik plašā apjomā; kādā periodā un kādā virzienā autors ir veicis savus pētījumus.

Ievadā ir jānorāda:

- problēmsituācijas raksturojums un temata aktualitātes pamatojums;
- pētāmā problēma, kā arī tās zinātniskais nozīmīgums;
- temata norobežojums (ja tāds nepieciešams);
- neliels ieskats, cik plaši aplūkojamā problēma pētīta vispār (Latvijā, pasaulē);
- pētījuma novitāte (kāds būs autora devums problēmas izpētē konkrētā maģistra darba ietvaros);
- maģistra darba programmatiskās daļas elementi:
  - darba mērķis,
  - mērķa sasniegšanai veicamie uzdevumi,
  - izvirzītā hipotēze (ja tāda ir) un/vai pētnieciskie jautājumi;
- pētnieciskā pieeja, datu iegūšanas un analīzes metodes;
- maģistra darba teorētiskā un praktiskā nozīme;
- darba teorētiskā bāze (izmantotās literatūras īss apraksts);
- rezultātu prezentēšana zinātniskajās un/ vai praktiskajās konferencēs.

Pētījuma aktualitātes un problēmas formulējums ir jebkura pētījuma sākuma pozīcija. Pētījuma problēmas un aktualitātes pamatojumam ir jābūt balstītam uz jaunākajām praktiskajām un teorētiskajām atziņām. Pētījuma problēma ir situācija, kas tiek apzināta kā sarežģīts teorētisks vai praktisks jautājums vai uzdevums, ko nepieciešams izpētīt. Socioloģijas zinātnē problēma ir kaut kāda pretruna situācijā, kas pētāma un risināma, izmantojot atbilstošu teoriju. Ja darbā nav iespējams pietiekami dziļi vai plaši izpētīt visus ar problēmu saistītos jautājumus, tad, tiek noteikts temata norobežojums.

Pamatojoties uz temata aktualitāti, ir jāformulē maģistra darba mērķis - ideāls, domās prognozēts pētījuma rezultāts (ko ar pētījumu grib sasniegt - ko izpētīt? ko atklāt? ko izstrādāt?). Maģistra darbam ir viens mērķis un tā formulējumam ir jābūt pēc iespējas īsam un konkrētam.

Maģistra darba mērķa sasniegšanu atklāj veicamie darba uzdevumi. Uzdevumi ir noteiktas metodiskas darbības, kuras ir pakārtotas mērķim un atspoguļo tā sasniegšanas gaitu. Šie uzdevumi atspoguļo maģistra darba saturu (nereti katram uzdevumam ir veltīta viena maģistra darba nodaļa).

Pētījumu metodes ir instrumenti, ar kuru palīdzību tiek īstenoti maģistra darba uzdevumi. Maģistra darba izstrādē jānorāda pētniecības pieeja (kvantitatīva, kvalitatīva vai kombinēta) un informācijas iegūšanas un datu analīzes metodes. Kvantitatīvā pieeja pārbauda hipotēzi, kvalitatīvā – hipotēzi rada.

Hipotēze ir pierādāms pieņēmums par kādas likumības vai sakarības pastāvēšanu zinātniskā teorijā (atklāj varbūtību par pētāmās parādības cēloņiem un likumsakarībām). Ja teorijā vai iepriekš gūtajos pētījumos konkrētā pētījuma idejai netiek iegūts apstiprinājums, tad hipotēzes vietā izvirza pētniecisko jautājumu.

Par maģistra darba informācijas avotiem kalpo fundamentāli zinātniski pētījumi, kā arī publikācijas starptautiski citējamos rakstu krājumos, socioloģijas teorētiku oriģināldarbi, monogrāfijas, nozares enciklopēdijas un skaidrojošās vārdnīcas, zinātniskā literatūra. Pētījumā var izmantot arī Latvijas un citu valstu likumus, valdības lēmumus, plānošanas dokumentus, valsts statistikas datus, periodiskos izdevumus,

uzņēmumu un organizāciju npublicētos materiālus, pētnieka rokasgrāmatas, preses materiālus, iepriekš veiktus publicētus pētījumus, npublicētus pētījumus un atskaites, interneta materiālus utt. Par pētījuma avotiem var būt arī autora iepriekš veiktie pētījumi (piemēram, bakalaura darbs, aptaujas).

2.4.5. Maģistra darba pamatdaļa

Maģistra darba pamatdaļā ietver ievadā izvirzītās problēmas **teorētisku** un **pētniecisku jeb empīrisku** risinājumu. Maģistra darba pamatdaļu nosacīti veido teorētiskā daļa un empīriskā daļa, kas sadalītas nodaļās. Apjoma ziņā lielas nodaļas lietderīgi sadalīt apakšnodaļās. Nodaļu un apakšnodaļu skaits netiek reglamentēts – tas izriet no darba apjoma un satura (parasti 3-5). Nodaļai nedrīkst būt tikai viena apakšnodaļa. Lai izvairītos no darba sadrumstalotības, apakšnodaļa nevar būt īsāka par divām lappusēm.

Pirmās nodaļas parasti tiek veidotas kā **teorētiska diskusija**, apkopojot dažādu autoru izvirzīto teoriju salīdzinājumu un faktu materiālu, uz kuru pamata tiek veikta problēmas analīze, sniedzot vispusīgu ieskatu problēmas līdzšinējā teorētiski praktiskajā izpētē un atspoguļojot jaunākos publicētos pētījumu un diskusiju rezultātus. Teorētiskās nodaļas sniedz ar tematu saistīto jēdzienu skaidrojumu, teorētisko nostādņu un atziņu izklāstu par pētāmo problēmu – atbilstoši darba koncepcijai.

Ieteicams darba izstrādei apkopot arī starptautisko pieredzi autora izvēlētajā problēmas risināšanā, akcentējot pozitīvās iezīmes vai trūkumus. Teorētiskās daļas izstrādē liela nozīme ir literatūras un informācijas avotu kritiskai izpētei un, gadījumā, ja autora domas būtiski atšķiras no izmantotajā literatūrā atrodamiem atziniem, jāsniedz pārliecinošs sava viedokļa pamatojums – kura autora (diskusijas dalībnieka) secinājumiem autors piekrīt vai nepiekrīt un kāpēc. Teorētiskās nodaļas nedrīkst būt tikai citu autoru atziņu apkopojums, obligāti ir jāparāda arī paša autora viedoklis un vērtējumi. Teorētiskās nodaļas nevar būt anotācijas formā vai atstāstījums par izlasītajiem darbiem. Visām nodaļām jābūt savā starpā loģiski saistītām, jāveido pārejas uz katru nākamo nodaļu/apakšnodaļu. Nodaļas sākumā var ievietot dažas rindkopas vispārēja saistoša teksta, kas paskaidro nodaļā aplūkojamos jautājumus un saista attiecīgo nodaļu ar pārējo tekstu.

Pētnieciskajā daļā jeb empīriskajā daļā darba autoram jāaplicina prasme patstāvīgi veikt pētījumu un analizēt empīriskos datus. Maģistra darba teorētiskajās nodaļās tiek radīts konceptuālais ietvars empīriskajam pētījumam, līdz ar to darba teorētiskajai un empīriskajai daļai ir jābūt savstarpēji cieši un loģiski sasaistītām, jo teorētiskās atziņas tiek pārbaudītas empīriski. Maģistra darba empīriskajā daļā jāatspoguļo pētījuma metodoloģija, iegūto datu analīze un pētījuma rezultāti. **Pētījuma metodoloģijas** ietvaros:

- pamato izmantoto pētniecisko pieeju, datu ieguves un datu analīzes metodes;
- pamato un raksturo datu ieguvei izmantoto pētījuma instrumentāriju (piemēram, aptaujas anketu, interviju vadlīnijas, novērošanas kartes, kontentanalīzes kodu matricas u.c.);
- pamato, kā teorētiskās atziņas tiks pārbaudītas empīriski (kā tiks sasniegts pētījuma mērķis, pierādīta hipotēze vai sniegtas atbildes uz pētnieciskajiem jautājumiem);
- pamato un raksturo pētījuma izlasi, atbilstoši izvēlētajai datu ieguves metodei/metodēm (respondenti, eksperti, sekundāro datu masīvi, izvēlētie teksti diskursa analīzei u.tml.);
- apraksta lauka darba norisi (kur, kad un kā tika iegūti dati, kā noritēja datu ieguves process);

- jāiezīmē, kā tiks analizēti iegūtie dati (analīzes struktūra, izmantotās metodes);
- detalizēti apraksta pētījuma ētiskos aspektus (informētas piekrišanas iegūšana, respondentu anonimitātes saglabāšana, datu iegūšanas un apstrādes principi utt.).

Iegūto datu analīze tiek veidota, pamatojoties uz teorētiskajā daļā aprobēto informāciju, līdz ar to apliecina maģistra darba autora prasmi veikt pētījumu, izmantojot apgūtās zināšanas, informatīvos materiālus un datus. Empīriskā materiāla apstrādei jāizmanto socioloģijā lietotās kvalitatīvo un kvantitatīvo datu apstrādes un analīzes metodes, piemēram, statistiskās metodes, standartprogrammas (piemēram, SPSS, NVivo, u.c.), diskursa analīze un citas zinātniskās metodes. Datu apstrādes un analīzes metodes jāizvēlas atbilstoši izvēlētajai pētnieciskajai pieejai. Sevišķa vērība pievēršama iegūto datu analīzei un interpretācijai. Iegūtos datus nepieciešamības gadījumos atspoguļo tabulās un attēlos, obligāti sniedzot tajās ietvertās informācijas un konstatēto tendenču un likumsakarību analītisku vērtējumu.

Empīrisko datu analīzes ietvaros maģistra darba autoram ir jāparāda empīrisko datu sasaiste ar teorētiskajām atziņām. Noteikti jāsniedz atbildes uz pētnieciskajiem jautājumiem, jānorāda, kas pierāda (vai apgāž) ievadā izvirzīto hipotēzi. Ja tas loģiski izriet no veiktā pētījuma, ieteicama arī diskusija un ierosinājumi turpmākajiem pētījumiem par maģistra darba ietvaros apskatīto pētījuma problēmu, reflektējot par autora paša paveikto konkrētas tēmas izpētē.

2.4.6. Secinājumi un priekšlikumi

Secinājumi un priekšlikumi ir maģistra darba noslēdzošā daļa, kurai ir vislielākā nozīme maģistra darba aizstāvēšanā. Secinājumi un priekšlikumi ir jāraksta *tēžu veidā* un *jānumurē ar arābu cipariem*. Priekšlikumi var būt nozīmīgs maģistra darba pētījuma rezultāts, taču ne visos gadījumos, veicot socioloģiskus pētījumus, priekšlikumu izstrāde ir loģiska un nepieciešama, jo students var izvēlēties tādu maģistra darba tematu, kas nav orientēts uz praktisku risinājumu izstrādi pētāmās problēmas kontekstā. Priekšlikumu nepieciešamību nosaka pētījuma mērķis un uzdevumi. Secinājumos autoram ir jāparāda, ka darba mērķis ir sasniegts, uzdevumi ir izpildīti, jāparāda, vai un kā hipotēze ir pierādīta, kādas ir atbildes uz pētnieciskajiem jautājumiem. Secinājumos darba autors var atspoguļot idejas arī par turpmākajiem pētījumiem. **Secinājumi:**

- ir tieši saistīti ar darba mērķi un uzdevumiem;
- atspoguļo svarīgākās atziņas, kas izriet no maģistra darba satura,
- tiek pamatoti ar svarīgākajiem datiem un faktiem, kas ir norādīti darbā.

Par katru maģistra darba nodaļu ir ieteicams veidot 1-2 secinājumus, bet par empīrisko pētījumu vairāk. Tie nedrīkst būt savstarpēji pretrunīgi. **Priekšlikumi:**

- izriet no maģistra darba veiktās datu analīzes, pētījumiem un izdarītajiem secinājumiem;
- ir pamatoti, konkrēti, adresēti noteiktam izpildītājam un ir realizējami praksē.

Priekšlikumos akcentē darbā pamatotās rekomendācijas problēmas risināšanai, trūkumu novēršanai vai pozitīvās pieredzes izmantošanai. Priekšlikumus nedrīkst formulēt nekonkrētā, vispārinātā veidā, piemēram, „sakārtot likumdošanu”, „radīt organizācijai labvēlīgu vidi” – autoram ir konkrēti jānorāda, kas, kam, kad un kāpēc būtu jādara.

2.4.7. Izmantotā literatūra

Izmantotā literatūra ir visu grāmatu, rakstu, tekstu un citas informācijas uzskaitījums, uz ko **ir atsauces** maģistra darbā un kas ir izmantota tā izstrādes gaitā, aprakstot to valodā, kādā šī informācija ir rakstīta (oriģinālvalodā). Literatūras sarakstā nedrīkst ievietot avotus, uz kuriem nav atsauces darbā.

Maģistra darba izstrādē **obligāti jāizmanto** fundamentālu zinātnisko pētījumu rezultāti, monogrāfijas, oriģināldarbi, kā arī zinātniski raksti un publikācijas starptautiski citējamās rakstu krājumos un žurnālos. Darbā nav pieļaujamas atsauces uz Vikipēdiju un nepublicētiem lekciju materiāliem, arī mācību grāmatu un citu avotu izmantošana nav atbilstoša maģistra darba līmenim. Minimālais izmantoto avotu skaits ir 50, vismaz 20 no izmantotajiem avotiem ir jābūt svešvalodās.

2.4.8. Pielikumi

Pielikumos pievieno dokumentus un informatīvos datus, ja tie ir pārāk detalizēti un apjomīgi, lai tos ievietotu pamattekstā. Tos atdala ar atsevišķu lapu, kuras centrā novietots virsraksts PIELIKUMI (noformēts kā galvenās nodaļas virsraksts bez numura) un šo lapu numurē, iekļauj kopējā lappušu skaitā un ietver Saturā. Pielikumus **neieskaita** maģistra darba kopējā apjomā, to lapas nenumurē, bet katram jaunam pielikumam lapas augšējā labajā stūrī norāda pielikuma kārtas numuru (piemēram, *1. pielikums*). Ja pielikums ir uz vairākām lappusēm, tad uz nākamajām lappusēm pie pielikuma kārtas numura norāda „turpinājums”, piemēram, *1. pielikuma turpinājums*.

Pielikumos noteikti jābūt:

- primāro datu ieguves instrumenta/-tu paraugam/-iem,
- aizpildītas anketas piemēram no katras pētāmās grupas*,
- interviju transkriptu piemēriem* (visas ekspertu intervijas + vismaz trīs intervijas no aptaujas grupas/-ām),
- novērošanas kartes*, kontentanalīzes matricas/-as*,
- darba tabulas, kas izmantotas aprēķinu veikšanai, bet nav iekļautas tekstā,
- var iekļaut aizpildītas dokumentu veidlapas, instrukcijas, nolikumus, utt.

* Visiem pārējiem transkriptiem un/vai aizpildītajām anketām jābūt atsevišķā mapē, ko studējošais ņem līdzī uz aizstāvēšanu. MEK un recenzentam ir tiesības pieprasīt uzrādīt ar datu primāro apstrādi saistītos materiālus.

3. MAĢISTRA DARBA NOFORMĒJUMS

3.1. Vispārīgās prasības

Teksts ir rakstāms valsts valodā, ievērojot šādas prasības:

- izklāstam ir jābūt precīzam, skaidram, loģiskam un konkrētam;
- jauna doma ir jābūt rakstīt jaunā rindkopā;
- jauna nodaļa jābūt rakstīt jaunā lappusē, bet apakšnodaļas – tajā pašā lappusē;
- katrai nodaļai ir jānorāda kārtas numurs (ar arābu cipariem) un virsraksts;
- apakšnodaļām ir jānorāda ar nodaļas numuru saistīts numurs un virsraksts.

Maģistrants ir darba autors. Nav pieļaujama vietniekvārda „es” un darbības vārda pirmajā personā lietošana – informāciju var pasniegt, nenorādot konkrētu darītāju, piemēram, „*pēc pētījuma rezultātiem var secināt, ka ...*”. Taču vēl nevēlamāk ir aizstāt vārdu „es” ar vārdu „mēs”, jo autora veiktajam pētījumam **ir jābūt oriģinālam un patstāvīgi veiktam**. Vēlams lietot formu „*autors uzskata*”, „*pēc autora domām*”. Var izmantot ciešamo kārtu, piemēram, „*nodaļā tiek pētīts, atklāts*”.

3.2. Teksta noformēšana

Darbam ir jābūt uzrakstītam un noformētam vizuāli tīkami un jāatbilst šajos norādījumos izvirzītajām prasībām:

- tekstu izvieto uz A4 standarta formāta lapām (210 mm×297 mm);
- tekstu izlīdzina abās malās (*Justify*), no kreisās malas atstājot 35 mm, no lapas augšas, apakšas un labās malas – 25 mm;
- **pamattēkstā** rakstības burtu lielums ir 12 punkti (*pt*), nodaļu **virsrakstiem** 14 pt, treknie, lielie burti (*Bold, All Caps*), **apakšnodaļu virsrakstiem** burtu lielums ir 12 pt, treknie burti (*Bold*). Atstarpe pirms apakšnodaļas virsraksta 12 pt, aiz virsraksta 6 pt.
- katra **nodaļa** jābūt jaunā lapā, atstarpe aiz virsraksta 18 pt, ja tam seko nodaļas teksts, bet 12 pt, ja seko apakšnodaļas virsraksts (*After 18 pt vai 12 pt*). Ja nodaļa tiek dalīta apakšnodaļās, pirmās apakšnodaļas virsraksts seko tūlīt aiz galvenās nodaļas virsraksta;
- **apakšnodaļas** nav jābūt jaunā lapā, tomēr vienā lapā ir jāatrodas virsrakstam un vismaz divām rindām no apakšnodaļas teksta pirmās rindkopas (nav pieļaujams virsraksta novietojums lapas apakšā, ja nodaļas teksts sākas nākamajā lapā, kā arī gara virsraksta sadalījums divās lapās);
- **virsraksti** jānovieto rindas centrā, neveidojot atkāpi no lapas malas. Tos **numurē automātiski ar arābu cipariem** (izņemot satura, ievada, secinājumu, priekšlikumu un izmantotās literatūras saraksta virsrakstus). Virsraksta beigās **punktu neliek**. Apakšnodaļas numurs ietver galvenā līmeņa nodaļas numuru un kārtas numuru nodaļas ietvaros, piemēram, *1.1., 1.2., 2.1., 2.2. utt.*;
- fonts – *Times New Roman*;
- intervāls starp rindām – *1.5 lines*;
- atkāpe no malas, sākot jaunu rindkopu – *10 mm*;
- lapu skaitīšanu sāk ar titullapu, kopējā lapu skaitā iekļauj Satura lappuses (tās nenumurē). **Lappušu numerāciju sāk ar nākamo lapu aiz Satura rādītāja**. Numurus raksta lapas apakšā labajā pusē (*Bottom of page, Right*) ar arābu cipariem, kuru lielums ir 12 pt (skat. 4. pielikumu);
- kā daļskaitļa dalītāju lieto **punktu, nevis komatu**;
- starp skaitli un mērvienību ir jābūt cietai atstarpei (*ctrl+shift+space*), piemēram, *5 h, 3 gab.*, izņemot % zīmi, jo starp to un skaitli atstarpi neliek, piemēram, *3%*;

- visā tekstā ir jālieto vienādas aizzīmes (*Bullets*). Šajā gadījumā teksts var sekot ar lielo vai mazo burtu;
- ja uzskaitījumu numerācijai tiek lietots skaitlis ar punktu (šajā gadījumā pirms uzskaitījuma neliek kolu un teksts seko ar lielo burtu, beigās liekot punktu) vai skaitlis/burts ar iekavu (šajā gadījumā pirms uzskaitījuma liek/neliek kādu no pieturzīmēm (izņemot punktu), teksts seko ar mazo burtu un starp uzskaitījumiem lieto komatu vai semikolu).

3.3. Tabulu noformēšana

Lai būtu vieglāk uztverama analītiskā informācija, ieteicams darbu papildināt ar tabulām un attēliem, tomēr darbā nedrīkst vienu un to pašu informāciju atspoguļot divas reizes, t.i., autoram ir jāizvēlas kā uzskatāmāk parādīt datus un informāciju – tabulas vai attēla veidā. Katrai tabulai ir jānorāda kārtas numurs nodaļas ietvaros. Tabulas numurē ar **diviem skaitļiem**, lietojot arābu ciparus, no kuriem pirmais nozīmē **nodaļas numuru**, bet otrais – **tabulas kārtas numuru nodaļā**. Numuru raksta virs tabulas labajā pusē, piemēram, *3.1. tabula*. Katrai tabulai ir jānodod tās saturam atbilstošs virsraksts. Tabulu virsrakstam jābūt horizontāli centrētam, lielums 12 pt, treknie burti (*Bold*), to novieto jaunā rindā un beigās **punktu neliek**. Tabulas galvas daļā teksts tiek centrēts, to noformējot trekniem burtiem (*Bold*). Tabulai ir jābūt visa teksta platumā (*Auto Fit Window*).

Tabulas nosaukumam ir jāatbild uz jautājumiem: **Kas? Kur? Kad? un Kādās mērvienībās?** (skat. piemērus). Mērvienības neuzrāda, ja tās nav loģiski iespējamās (piemēram, 3.1. tabula). Ja tabulā sakārtotā informācija ir dažādās un atšķirīgās mērvienībās, tad tabulas nosaukumā mērvienības neuzrāda, bet tās izvieto ailē pie attiecīgā rādītāja nosaukuma. Mērvienību tabulas nosaukumā atdala ar komatu. Tabulā jābūt vismaz trīs rindām (*Rows*) un, iekļaujot kvantitatīvos rādītājus, - vismaz trīs kolonnām (*Columns*).

Tabulu noformēšanas piemēri

3.1. tabula

Dzīves kvalitātes definēšana dažādu zinātņu nozaru ietvaros

Zinātne	Nozīmīgākie definīcijas fragmenti	Avots
Filozofija	nepieciešamība nošķirt tos faktorus, kas uztur dzīvību un kas pastiprina vai vājina spēju baudīt dzīvi, no tiem, kuru dēļ mēs vēlamies palikt dzīvi	Garratt, 1994
Sociālās zinātnes	kā vidējais svērtais, salīdzinot dažādus rādītājus	Kuhneman, 1999
	ienākumu līmenis parasti tiek saistīts ar apmierinātību un laimi konkrētās valstīs un konkrētā laikā, augstāks nacionālo ienākumu līmenis nerada augstāku vidējo apmierinātības līmeni nācīgas līmenī	Lends, 2002
	zināmā mērā amorfa, daudzslāņaina un kompleksa koncepcija ar daudziem un dažādiem komponentiem – objektīviem un subjektīviem, makro – sociāliem faktoriem un mikro – individuāliem faktoriem, pozitīviem un negatīviem aspektiem, kas daudzveidīgi mijiedarbojas savā starpā	Walker, 1995

3.1. tabulas turpinājums

Zinātne	Nozīmīgākie definīcijas fragmenti	Avots
Gerontoloģija	dzīves kvalitāte gados veciem cilvēkiem ir atkarīga no rezervēm – resursiem un zināšanām , kuras ir uzkrātas dzīves gaitā, piem., personīgais sociālais atbalsts, sociālais kapitāls, sociālā iemaņas, materiālie resursi u.c.	Grundy, 2004
	dzīves kvalitāte ir refleksīvs jēdziens , kas atspoguļo kopējo attīstību , tas ir līmenis, kurā indivīds var apmierināt visas savas vajadzības	Bosch, 2005
Medicīna	objektīvu un subjektīvu dimensiju savstarpējās mijiedarbības kopums, tas ir indivīda personiskās un vides sistēmas multidimensiāls izvērtējums, ņemot vērā gan personiskos, gan sociāli ekonomiskos kritērijus	Lawton, 1991
	sociālo, veselības, ekonomisko un vides apstākļu mijiedarbības produkts, kas ietekmē cilvēka un sociālo attīstību	Kanādas soc. attīst.padome
Psiholoģija	subjektīvā labklājības definīcijā ir trīs komponenti: patīkams afekts, nepatīkams afekts, apmierinātība, kur 1)augsts patīkamā afekta līmenis + zems nepatīkamā afekta līmenis = laimīgs ; 2)zems patīkamā afekta līmenis + augsts nepatīkamā afekta līmenis = nelaimīgs .	Diener, Lucas, 1999

Avots: autora (-es) veidots (Smith, 2000; Phillips, 2006^c; Brown, 2004; Walker, 2005; Bosch, 2005; Kuhneman, Schwarz, 1999; Borgatta, 2002).

3.2. tabula

Eiropas Savienībā radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas sadalījumā pa sektoriem 2014.-2018. gadā, tonnas (tūkstošos)

Sektors	Gads				
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Enerģijas ražošana	3337,4	3377,3	3356,5	3362,6	3279,2
Rūpniecība	381,6	377,0	373,7	379,9	371,9
Lauksaimniecība	435,1	436,8	437,2	440,8	435,3
Zemes apsaimniekošana un mežsaimniecība	-312,3	-303,2	-296,2	-261,7	-273,0
Atkritumu apsaimniekošana	146,7	144,2	141,0	139,8	138,0
<i>Izmaiņas pa gadiem % pret bāzes gadu (2014.=100%)</i>	<i>100</i>	<i>101,1</i>	<i>100,6</i>	<i>101,8</i>	<i>99,1</i>

Avots: autora (-es) veidots pēc ANO vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām 2020.gada datiem.

Tabulas darbā ir jāizvieto iespējami tuvu pēc pirmās norādes uz tām. Tabulu satura skaidrojumam un secinājumiem, kādi no tām ir izdarāmi, vienmēr ir jābūt ietvertiem tekstā. Tabulā sniegto datu interpretācija ir darba autora **obligāts** uzdevums. Katrai tabulai pēc vajadzības jānorāda šīs tabulas izveides avots, piemēram, vai tas ir maģistra darba autora veidots apkopojums, balstoties uz konkrētiem avotiem. Tādā gadījumā avota/ avotu norādi veido kā atsauci. Atsauces noformēšanu skatīt 3.6. apakšnodaļā *Atsauču veidošana*.

Statistikas prakse ir radījusi statistisko tabulu pareizas izveidošanas vispārīgus nosacījumus. Svarīgākie no tiem ir šādi:

- tabula nedrīkst būt pārāk liela un sarežģīta. Vienas lielas tabulas vietā labāk ir izveidot divas vai vairākas mazas tabulas. Ja tabula pārsniedz pus lapas apjomu, tā pievienojama pielikumā;
- labāk ir tabulu veidot garāku, nevis izvērst to platumā;
- ja tabula ir jādala un daļa tabulas tiek pārnesta uz nākamo lappusi, tad augšējā labajā stūrī virs tabulas raksta tabulas numuru un vārdus „tabulas turpinājums” trekniem burtiem (*Bold*) un tiek atkārtota tabulas galvas daļa (piemēra 3.1. tabula). Kā tabulas turpinājums drīkst būt ne mazāk kā divas rindas (*Rows*). Ja tabulas galvas daļa ir liela, tad šīs ailes ir jānumurē, turpinājumā lietojot tikai šos numurus.
- vairāk teksta ir jāraksta tabulas rindās, mazāk – aiļu virsrakstos;
- tabulā pareizi ir jāuzrāda un jāizvieto mērvienības. Nav ieteicams mērvienībām izveidot īpašu aili, labāk tās rakstīt tekstā aiz attiecīgā rādītāja nosaukuma;
- tabulā ir jābūt aizpildītām visām rūtiņām. Ja parādība nav novērota, rūtiņā liek svītru (-), ja parādība ir, bet par to nav ziņu, liek trīs punktus (...), ja kādas rūtiņas aizpildīšana loģiski nav iespējama, raksta krustiņu (X);
- rakstzīmju lielums tabulās ir 10-12 pt;
- visām tabulām ir jābūt avotam, ko noformē slīprakstā (*Italic*), beigās liekot punktu. Burtu lielums 11 pt un atstarpes before 0 pt, after 6 pt.

3.4. Attēlu noformēšana

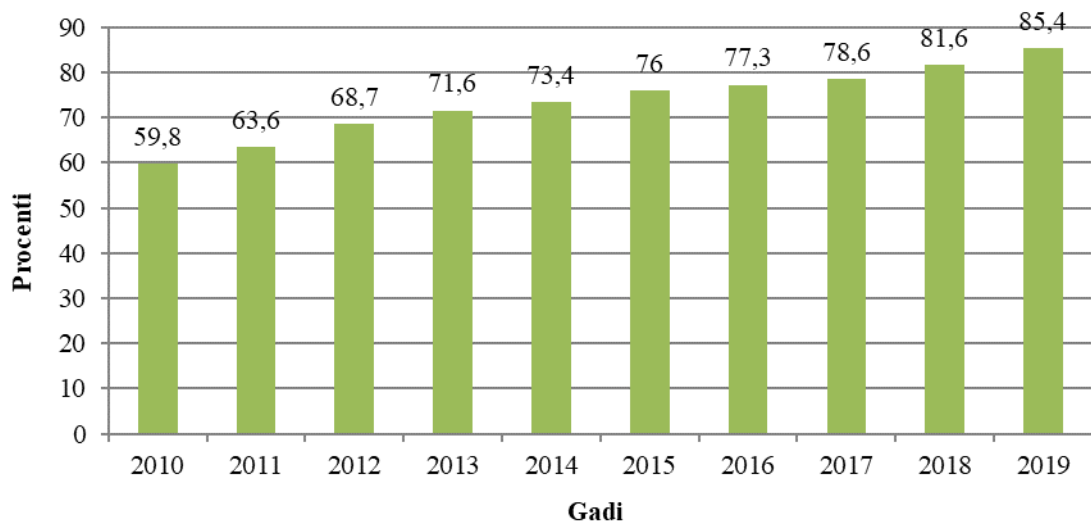
Visas ilustrācijas – shēmas, diagrammas, zīmējumus, kartes utt. sauc par **attēliem**. Tos ievieto darbā iespējami tuvu pēc norādes uz tiem tekstā. Attēli ir jāizvieto tā, lai tie būtu ērti pārskatāmi un lasāmi teksta lasīšanas virzienā vai arī pagriežot darbu par 90° pulksteņa rādītāju kustības virzienā. Attēlus numurē ar arābu cipariem nodaļas ietvaros. Piemēram, 3.1. att., 3.2. att.

Katram attēlam dod atbilstošu nosaukumu, kuru raksta zem attēla vidū, vienā rindā ar kārtas numuru, burtu lielums 12 pt, treknie burti (*Bold*), *atstarpe pēc virsraksta – 6 pt*. Attēlu nosaukumiem jādod atbildes uz jautājumiem: **Kas? Kur? Kad? un Kādās mērvienībās?** (skatīt piemēru 3.2., 3.3.att.). Mērvienības neuzrāda, ja attēlā tiek atspoguļota informācija ar divām dažādām mērvienībām un ja tās nav loģiski iespējamas (piemēram, 3.4., 3.5. un 3.6. att.). Aiz attēla nosaukuma **punktu neliek**. Mērvienības attēla nosaukumā atdala ar komatu.

Fonu **tonējumus** un attēla norobežojošo **ierāmējumu nelieto**. Attēlā tīklu līniju biezums ir ¼ jeb 0.25 pt un ciparu/burtu lielums – 10-12 pt. Attēlos ir jāizvairās no uzrakstiem uz tiem; to vietā lietojami cipari un simboli, kurus atšifrē zem attēla. Saīsinājumu un simbolu atšifrējuma burtu lielums ir 10 pt. Attēls ir jāizvieto lapas vidū – jābūt centrētam. Starp attēlu un tekstu ir jābūt atstarpei 6 pt. Obligāti ir jābūt definētām x un y asīm.

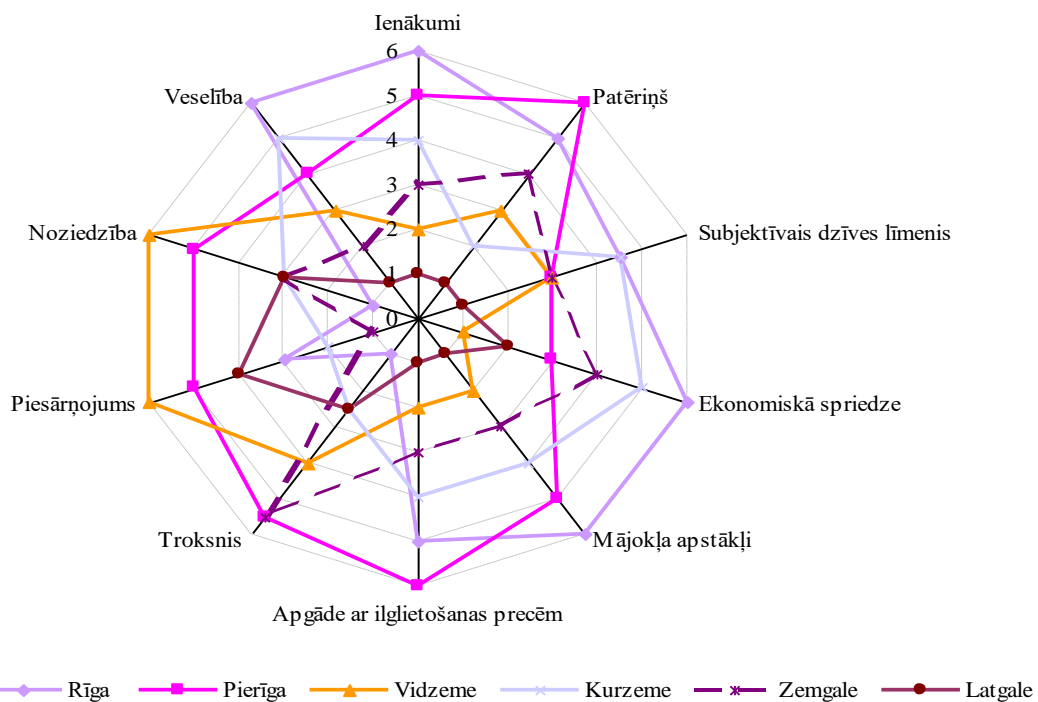
Katram attēlam norāda šī attēla izveides avotu. Avota norādi veido uzreiz zem attēla kā atsauci. Visiem attēliem ir jābūt avotam, ko noformē slīprakstā (*Italic*), beigās liekot punktu. Burtu lielums 11 pt un atstarpes before 0 pt, after 6 pt.

Attēlu noformēšanas piemēri

Avots: autora (-es) veidots pēc CSP datiem, 2020.

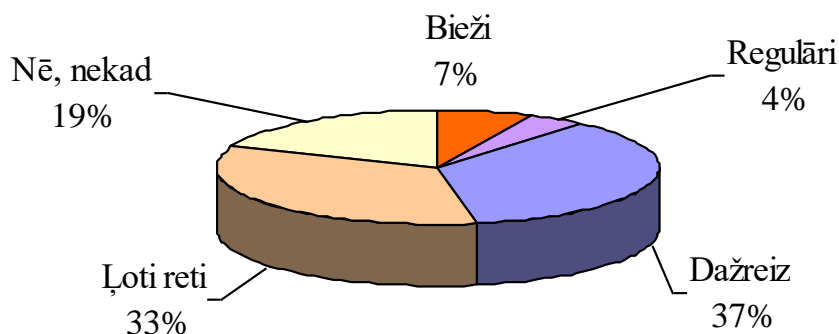
3.1. att. Interneta pieejamība Latvijas mājsaimniecībās no 2010. līdz 2019.gadam, % no visām mājsaimniecībām

Avots: autora (-es) pētījums, izmantojot CSP MBA un EU-CILC anonimizētu datu bāzi.

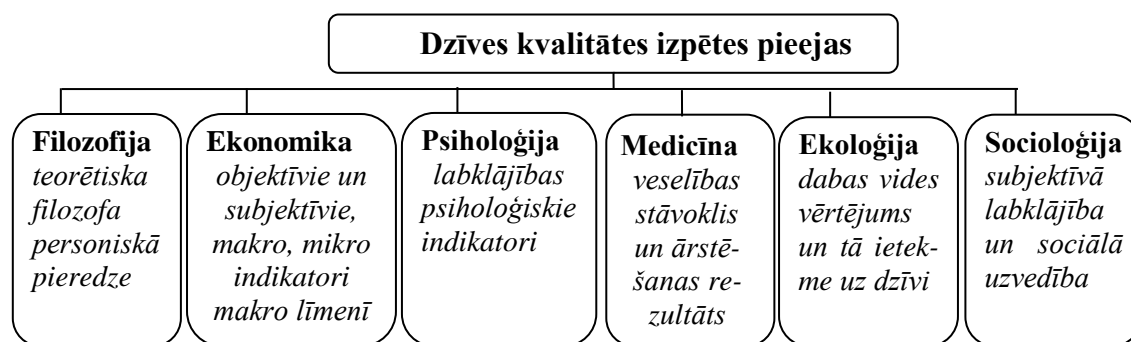
3.2. att. Pensionāru dzīves kvalitātes salīdzinājums raksturojošo rādītāju grupās Latvijas reģionos 2007. un 2008. gadā (pēc rādītāju ranžējuma 6 - augstākais vērtējums...1 - zemākais vērtējums)

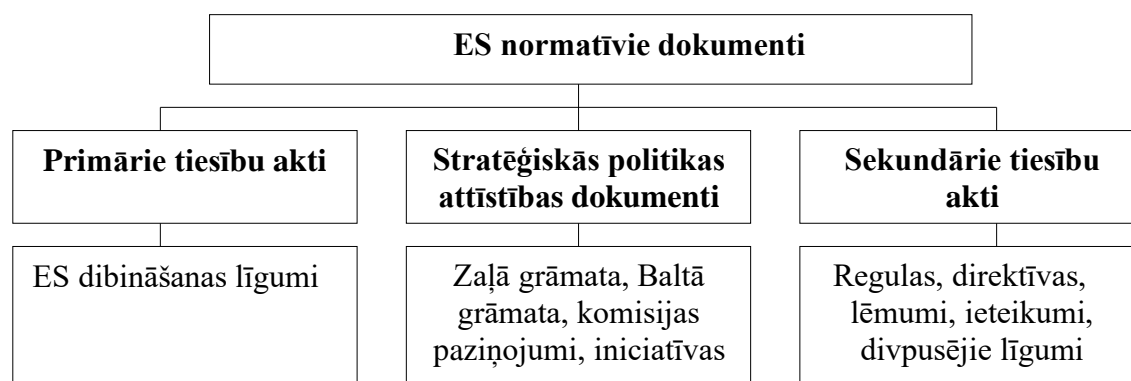

Avots: autora (-es) pētījums, izmantojot Zemgales aptaujas datu bāzi 2020. gadā.

3.3. att. Zemgales reģiona pensionāru iespējas ietaupīt līdzekļus, % (n=461)

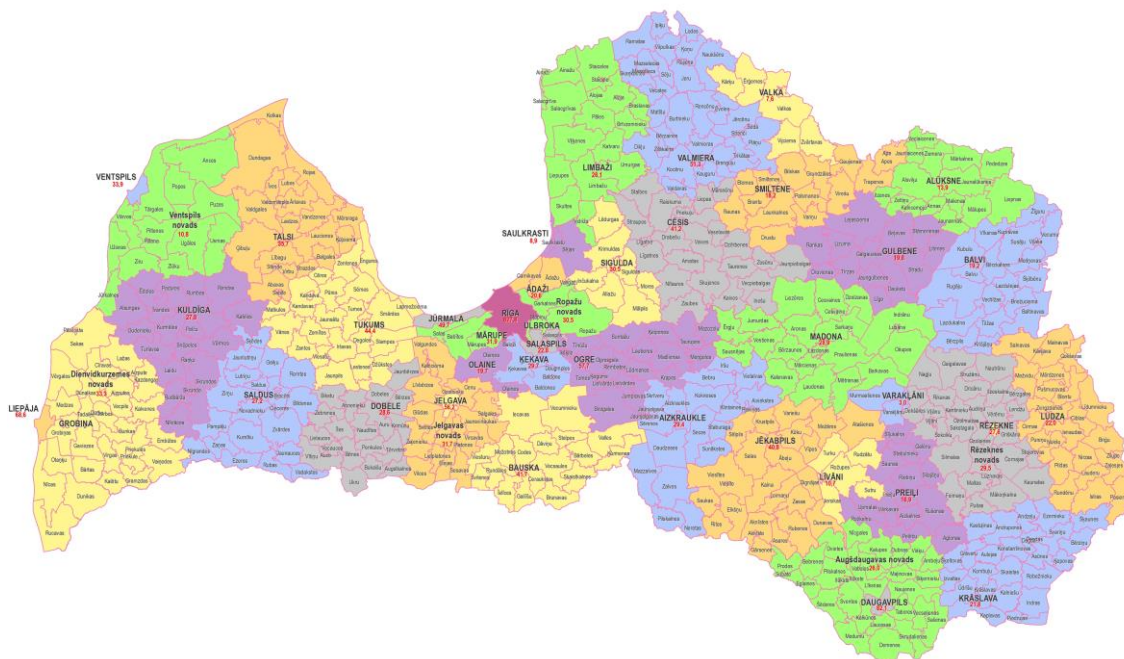
3.4. att. Dzīves kvalitātes izpētes pieejas dažādās zinātnēs

Avots: autora veidots pēc Rokasgrāmata praktiskam darbam, 2010.

3.5. att. Eiropas Savienības normatīvo aktu sistēma.

Shēmās bultiņas lieto tikai attēlojot procesu, bet strukturālās shēmās lieto līnijas. Visām „kastītēm” obligāti ir jābūt savienotām/piesaistītām citai „kastītei” un attēlam ir jābūt saprotamam arī tad, ja tas tiek „izrauts” no teksta.

Avots: Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, 2021.

3.6. att. Latvijas administratīvi teritoriālais iedalījums un tā teritoriālās vienības (novada pilsētas un pagasti) 2021. gadā

Attēlu tehniskais izpildījums: fotogrāfijas ieteicams ieskenēt, grafikus veidot ar *MS Excel* vai citām datorprogrammām.

3.5. Formulu noformēšana

Darbā norādītās formulas numurē ar arābu cipariem nodaļas ietvaros.

Formulas numuru raksta lapas labajā pusē attiecīgās formulas zemākās rindas līmenī un iekļauj iekavās. Pēc formulas liekams komats. Burtu, ciparu un simbolu izmēri – 12 pt. Formulu centrē. Formulas veido ar *Microsoft Equation 3.0* komandu palīdzību (*Insert/ Object/ Microsoft Equation 3.0*)

Formulām, kuras atvasinājis vai sastādījis autors, ir jādod atsauce, piemēram, „...formulu (3.1.) sastādījis autors”.

Atsaucoties tekstā uz formulu, jānorāda tās numurs iekavās, piemēram, „Pēc formulas (3.1.) aprēķina...”.

Formulām, kas aizgūtas no literatūras un citiem avotiem, dod attiecīgas atsauces uz tiem, piemēram, „Izmantojot ekspertu vērtējumu apstrādes statistiskās metodes, tika aprēķināts katra faktora vidējais ekspertu vērtējums, izmantojot 3.1. formulu.”

Formulas noformēšanas piemērs

$$\bar{v}_j = \frac{\sum_{i=1}^k v_{ij}}{k}, \quad (3.1.)$$

kur $\sum_{i=1}^k v_{ij}$ – ekspertvērtējuma summa;

v_{ij} – i -tā eksperta j -tā faktora vērtējums (100 ballu sistēmā);

k – ekspertu skaits. (Vasermanis u.c., 2002)

3.6. Atsauču veidošana

Atsauce ir īsa norādes forma, kas ļauj konstatēt, no kāda izdevuma ņemta ideja vai citāts, kā arī noteikt tā atrašanās vietu (lappusi) šajā avotā. Atsauces uz citu autoru tiešiem vai pārfrāzētiem citātiem, attēliem, formulām, skaitlisko materiālu, faktiem, kā arī atzinumiem un aizgūtām domām, jāveido jebkurā pētniecības darbā. Citāti jāraksta pēdiņās. Citu autoru domu atstāstījums nav jāraksta pēdiņās, bet tam ir jābūt objektīvam. Nav pieļaujama teksta pārrakstīšana no izmantotajiem avotiem, kā arī autora domu atstāstījums, nenorādot atsauci uz citēto darbu. **Konstatējot šādu akadēmiskā godīguma pārkāpumu, iesniegtā darba autoram bez ierunām tiek liegta iespēja aizstāvēt darbu.**

Maģistra darbu izstrādes metodiskajos norādījumos ESAF noteikts, ka atsauces uz darbā izmantoto literatūru un citiem informācijas avotiem noformējamās atbilstoši **Hārvarda sistēmai**, kas ir viena no visizplatītākajām norāžu un atsauču veidošanas sistēmām pasaulē. Šajos metodiskajos norādījumos parādīti tikai daži piemēri, kā atsaukties uz izmantotajiem avotiem, taču ar citiem paraugiem var iepazīties šajā interneta materiālā *Free Harvard Citation Generator* <https://www.citethisforme.com/citation-generator/harvard> vai *Harvard Format Citation Guide* <https://www.mendeley.com/guides/harvard-citation-guide>.

Atsauces izmanto kopā ar bibliogrāfisko norāžu sarakstu, lietojot **pirmā elementa un datējuma metodi** – citējuma beigās tekstā iekavās tiek uzrādīts ***citējamā dokumenta autors vai nosaukums un izdošanas gads***. Ja izmantotajam avotam nav norādīts gads, tad lieto **[b.g.]** Ievietojot atsauci teikuma beigās, punktu liek **aiz iekavām**. Atsauci var likt slīprakstā, bet tam ir jābūt noformētam **vienādi visā darbā**.

Turpmāk parādīti daži atsauču noformēšanas piemēri un konkrētā avota apraksta paraugs izmantotās literatūras sarakstā.

Atsauces piemērs

Teksts ... .. (Eko, 2006).

Avota apraksts izmantotās literatūras sarakstā

Eko, U. (2006) *Kā uzrakstīt diplomdarbu*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds.

Ja izmantoti *vairāki viena un tā paša autora darbi*, kas *izdoti vienā un tajā pašā gadā*, un diviem vai vairākiem dokumentiem pirmais elements un izdošanas gads sakrīt, tad aiz gada uzrāda mazo latīņu alfabēta burtu (a, b, c utt.), kas pievienots avota norādei arī izmantotās literatūras sarakstā. Šādā gadījumā literatūras sarakstā avoti tiek izkārtoti alfabētiskā secībā pēc darba nosaukuma sākumburta.

Atsauču piemēri

Teksts .... (Repše, 2000a).

Teksts ... .. (Repše, 2000b).

Avotu apraksts izmantotās literatūras sarakstā

1. Repše, G. (2000a) *Īkstīte*. Rīga: Pētergailis.

1. Repše, G. (2000b) *Tuvplāni: Džemma Skulme*. Rīga: Jumava.

Ja izmantotai grāmatai *ir divi autori*, tad atsaucē uzrāda abus autorus un izdošanas gadu.

Atsauču piemēri

Teksts .... (Petrova, Jermolajeva, 2007).

Teksts .... (Mitchell, Thomson, 2017).

Avotu apraksts izmantotās literatūras sarakstā

1. Petrova, I. un Jermolajeva, E. (2007) *Eiropas valstu pieredze teritoriālajā mārketingā un tās izmantošanas iespējas Latvijā*. Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds Saule.
2. Mitchell, J.A. and Thomson, M. (2017) *A guide to citation*. 3rd ed. London: London Publishing.

Ja izmantotai grāmatai ir **trīs vai vairāki autori**, tad atsaucē uzrāda pirmo no autoriem (pirmais elements), kādā tie norādīti titullapā un „u.c.”, un izdošanas gadu. Ja literatūras avots ir angļu valodā, tad raksta **et al.**, vācu valodā – **u.a.**, krievu valodā – **и.др.**

Atsauces piemērs

Teksts .... (Castrén et al., 1998).

Avota apraksts izmantotās literatūras sarakstā

Castrén, A.M., Cesnūyte, V., Crespi, I., Gauthier, J.A., Gouveia, R., Martin, C., Moreno Mínguez, A., and Suwada, K. (eds.) (2021) *The Palgrave Handbook of Family Sociology in Europe*, Palgrave: Palgrave Macmillan.

Ja darbā **tiek izmantots citāts**, tad citējamo daļu no pārējā teksta atdala ar pēdiņām vai citātu liek kursīvā un aiz izdevuma gada norāda citāta lpp.

Atsauču piemēri

Kā atzīmē H. Gudjons (1998, 256. lpp.), *mācības ir pārāk apjomīgs process, lai to izsmeltoši varētu izskaidrot ar viena vienīga didaktiska modeļa palīdzību*.

Kā atzīmē H. Gudjons (1998, 256. lpp.), „mācības ir pārāk apjomīgs process, lai to izsmeltoši varētu izskaidrot ar viena vienīga didaktiska modeļa palīdzību”.

Vērtējošās domāšanas prasme ir spēja objektīvi analizēt informāciju un iegūt personīgo pieredzi. Prasme kritiski domāt var stiprināt garīgo (psihisko) veselību (Rubana, 2002, p. 18).

Ja literatūras avots **nav latviešu valodā**, tad pamatdarba tekstā autora uzvārdu pirmajā tā lietošanas reizē latvisko atbilstoši 2004. gada 2. marta MK noteikumiem Nr. 114 „Noteikumi par personvārdu rakstību un lietošanu latviešu valodā, kā arī to identifikāciju” un iekavās raksta uzvārdu oriģinālvalodā slīprakstā (*Italic*).

Piemēri

A. Derkačs (Деркач) (2002, 308-309 c.) devis šādu profesionālisma definīciju: *tā ir integrāla psiholoģiska cilvēka darbību raksturojoša īpašība, kura atspoguļo viņa profesijas pārvaldīšanas līmeni un raksturu un nozīmē, ka cilvēks izpilda savus profesionālos pienākumus augstā līmenī*.

V. Janks (Jank) un H. Meijers (Meyer) (2002, p. 98) atzīmē, ka *kopš pagājušā gadsimta divdesmitajiem gadiem Vācijā ir attīstījušās daudzas didaktiskās teorijas un modeļi*.

Atsauces tekstā uz izmantotiem *likumiem un citiem normatīvajiem dokumentiem* veido pēc pirmā elementa un datējuma metodes, t.i., atsaucē norāda pirmos trīs vārdus un izdošanas gadu. Ja vairākiem dokumentiem pirmie divi vārdi un gadi sakrīt, tad aiz gada uzrāda mazo latīņu alfabēta burtu (a, b, c utt.), kas pievienots avota norādei arī izmantotās literatūras sarakstā.

Atsauču piemēri

Teksts ... .. (Darba likums, 2001).

Teksts ... .. (Kārtība, kādā pašvaldība ..., 2015).

Avotu apraksts izmantotās literatūras sarakstā

1. *Darba likums* (2001): LR likums [Tiešsaiste]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/26019-darba-likums> (skatīts 2021. gada 12. oktobrī).
2. *Kārtība, kādā pašvaldībām aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju māksliniecisko kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām.* (17.11.2015.) MK noteikumi Nr. 649 [Tiešsaiste]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/277919-kartiba-kada-pasvaldibam-aprekena-un-sadala-valsts-budzeta-merkdociju-maksliniecisko-kolektivu-vaditaju-darba-samaksai> (skatīts 2021. gada 17. oktobrī).

Atsauces tekstā uz interneta resursiem

Atsauču piemēri

Teksts ... .. (Labklājības ministrija, 2020).

Teksts ... .. (European Commission, 2021).

Avotu apraksts izmantotās literatūras sarakstā

1. Labklājības ministrija (2020) *Pensiju politika* [Tiešsaiste]. Pieejams: <https://www.lm.gov.lv/lv/pensijas> (skatīts: 2021. gada 12. oktobrī).
2. European Commission (2021) *Delivering the European Green Deal* [Tiešsaiste]. Pieejams: https://ec.europa.eu/info/publications/delivering-european-green-deal_en (skatīts 2021. gada 17. martā).

Ja maģistra darba autors veicis oriģinālu pētījumu, piemēram, aptauju ar anketēšanu, organizācijas SVID analīzi u.c., tad apkopotos rezultātus atspoguļojot tabulās vai attēlos kā avotu norāda: *autora pētījums, autora veidots, autora aprēķini* u.c.

3.7. Izmantotās literatūras saraksta veidošana

Darbi izmantotās literatūras sarakstā tiek kārtoti alfabētiskā secībā – vispirms latīņu alfabētā, tad kirilicā (piemēram, krievu valoda) – vadoties pēc darba autora uzvārdiem vai darbu nosaukumiem. Viena autora dažādus darbus uzskaita alfabētiskajā secībā pēc darba nosaukuma.

Maģistra darbu izstrādes metodiskajos norādījumos ESAF noteikts, ka izmantoto avotu saraksts veidojams un noformējams atbilstoši **Hārvarda sistēmai**. Šajos metodiskajos norādījumos parādīti tikai daži piemēri, kā noformēt un aprakstīt darbā izmantotos avotus, taču ar citiem paraugiem var iepazīties šajā interneta materiālā *Free Harvard Citation Generator* <https://www.citethisforme.com/citation-generator/harvard> vai *Harvard Format Citation Guide* <https://www.mendeley.com/guides/harvard-citation-guide>.

Grāmatas

Pieraksta secība: Autora uzvārds, iniciālis (gads) *Monogrāfijas nosaukums:* citas nosaukumziņas. Pakārtotā atbildība. Izdošanas vieta: izdevējs.

Citas nosaukumziņas var būt šādas: zinātnisko rakstu krājums, starptautisko konferenču materiāli, mācību līdzeklis, mācību grāmata u.c. Pamatdarba nosaukums tiek **izcelts** kursīvā *Italic*.

Piemēri

1 autora darbs

Creswell, J. W. (2014) *Research design: qualitative and quantitative and mixed methods approaches*. 4th ed. London, Thousand Oaks, New Delhi, Singapore: SAGE Publications.

2–3 autoru darbs

Ancāne, S., Bondars, A., Kļava, J. (1998) *Talsu rajona lauku uzņēmēju problēmas*. Rīga: Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts.

4 un vairāk autoru darbs

Marsden, T., Lowe, P., Murdoch, J., Flynn, A., and Munton, R. (1993) *Constructing the countryside: an approach to rural development*. London: UCL Press.

Grāmata vai rakstu krājums personas redakcijā

1. Mārtinsons, K., Pipere, A. (zin. red.) (2018) *Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana*. Rīga: RSU.
2. Castrén, A.M., Cesnūyte, V., Crespi, I., Gauthier, J.A., Gouveia, R., Martin, C., Moreno Mínguez, A., and Suwada, K. (eds.) (2021) *The Palgrave Handbook of Family Sociology in Europe*. Palgrave: Palgrave Macmillan.

Izdevumu sastāvdaļa (**nodaļa grāmatā, monogrāfijā, publikācija no konferences materiāliem, rakstu krājumiem**)

Pieraksta secība: Autora uzvārds, iniciālis (gads) “Nosaukums (sastāvdaļai)” no Galvenā atbildība (autors). *Nosaukums* (pamatdokumentam): citas nosaukumziņas. Izdošanas vieta: izdevējs, atrašanās vieta avotā.

Ja tiek izmantota **daļa no grāmatas**, tad pirms lpp. skaita liek **komatu**. Monogrāfiskā izdevuma sastāvdaļu no pamatdokumenta (monogrāfijas, konferences materiāla) atdala ar prievārdu „no” vai tā ekvivalentiem (in; в кн.). Pamatdarba nosaukums tiek **izcelts** kursīvā *Italic*.

Piemēri

1. Mouls, Dž. (2003) “Kultūru sadursme” no Mouls, Dž. *Biznesa kultūra un etiķete Eiropas valstīs*. Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 46. - 48. lpp.
2. Brizga, J., Ernšteins, R. (2018) “Ilgtspējīgs patēriņš un vides pārvaldība” no Zobena, A. (zin. red.) *Inovatīvi risinājumi ceļā uz ilgtspēju: sabiedrība, ekonomika, vide*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 82. – 107. lpp.
3. Kalkis, H., Vilka, L., Līcīte-Ķurbe, L., Trapenciere, I., and Urbāne, M. (2021) ‘Challenges for social enterprises in Latvia’ in Defourny, J., Nyssens M. (eds.) *Social Enterprise in Central and Eastern Europe: Theory, Models and Practice*. New York: Routledge, pp. 102 – 123.

4. Asejeva, A., Kopiks, N., Viesturs, D. (2008) 'Application of Economic-Mathematical Simulation for the Choice of the Technical Support of Technologies of Agricultural Crops' in *Economic Science for Rural Development: proceedings of the international scientific conference*, No. 16. Jelgava: LLU, pp. 14 -19.

Seriālizdevumu sastāvdaļa (rakstu krājums, žurnāls, avīze). Raksts no periodiska izdevuma.

Pieraksta secība: Autora uzvārds, iniciālis. (gads) Nosaukums (sastāvdaļai): citas nosaukumziņas. *Nosaukums* (pamatdokumentam): citas nosaukumziņas, laidiena apzīmējums, datējums, atrašanās vieta avotā.

Piemēri

Publikācija žurnālā

1. Hernández, P. A., Galli, F., Prospero, P., Šūmane, S., Duckett, D., and Almaas, H. E. (2021) Do small food businesses enable small farms to connect to regional food systems? Evidence from 9 European regions, *Global Food Security*, 29, <https://doi.org/10.1016/j.gfs.2021.100505>
2. Kenyon, S., Lyons, G., Rafferty, J. (2002) Transport and social exclusion: investigating the possibility of promoting inclusion through virtual mobility. *Journal of Transport Geography*, 10(3), pp. 207–219.

Publikācija laikrakstā

1. Dzintars, R. (2009) "Bezdarba laika iespējas", *Latvijas Avīze*, Nr. 260, 7. oktobris, 16. lpp.
2. Mitchell, J.A. (2017) 'Changes to citation formats shake the research world', *The Mendeley Telegraph* (Weekend edition), 6 July, pp. 9-12.

Elektroniskie resursi

Pieraksta secība: *Nosaukums* [vides vai materiāla apzīmējums]: citas nosaukumziņas. Izdevums. Izdošanas vieta: Izdevējs, izdošanas datējums. Apjoms. Pārskatīšanas datējums [resursa skatīšanas datējums]. Pieeja.

Izdevums. Izdošanas vieta: Izdevējs, izdošanas datējums. Apjoms. – šo informāciju norāda tikai tad, ja tā ir pieejama. [...] – kvadrātiekvāsi lieto gadījumos, kad autors vēlas pie bibliogrāfiskā izklāsta pievienot savu komentāru, ielikt ko tādu, kas nav ņemts no paša avota. Piemēram, [b.g.] nozīmē, ka avotam nav norādīts izdošanas gads. [tiešsaiste] nozīmē, ka materiāls ir apskatīts interneta vidē, nevis drukātā formātā.

Piemēri

1. Pumain, D. (2004) *Central Places Theory* [Tiešsaiste]. Pieejams: http://www.hypergeo.eu/article.php?id_article=188 (Skatīts: 2021. gada 12. oktobrī)
2. Labklājības ministrija (2020) *Pensiju politika* [Tiešsaiste]. Pieejams: <https://www.lm.gov.lv/lv/pensijas> (Skatīts: 2021. gada 12. oktobrī)
3. European Commission (2021) *Delivering the European Green Deal* [Tiešsaiste]. Pieejams: https://ec.europa.eu/info/publications/delivering-european-green-deal_en (Skatīts: 2021. gada 12. oktobrī)

Likumi un normatīvie akti

Pieraksta secība: Likuma nosaukums (gads): (valsts nosaukums) likums. Avota nosaukums, kur publicēts, avota apraksts, datējums, atrašanās vieta avotā.

Piemēri

1. *Darba likums* (2001): LR likums [Tiešsaiste]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/26019-darba-likums> (skatīts 2021. gada 12. oktobrī).
2. *Kārtība, kādā pašvaldībām aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju māksliniecisko kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām.* (17.11.2015.) MK noteikumi Nr. 649 [Tiešsaiste]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/277919-kartiba-kada-pasvaldibam-aprekina-un-sadala-valsts-budzeta-merkdotaciju-maksliniecisko-kolektivu-vaditaju-darba-samaksai> (skatīts 2021. gada 17. oktobrī).

4. MAĢISTRA DARBA PRIEKŠAIZSTĀVĒŠANA, IESNIEGŠANA UN AIZSTĀVĒŠANA

4.1. Maģistra darba priekšizstāvēšana

Studējošie priekšizstāvēšanai iesniedz maģistra darbu atbilstoši SOHU prasībām un augšupielādē to LLU e-studijās pie studiju kursa *Soci6001 Maģistra darbs* pēc programmas direktora noteikta grafika, bet ne vēlāk kā vienu nedēļu pirms noteiktās priekšizstāvēšanas komisijas sēdes datuma. **Uz priekšizstāvēšanu jābūt izstrādātam pilnam maģistra darba pamatdaļas apjomam.** Maģistra darba priekšizstāvēšana notiek SOHU institūta sapulcē **ne vēlāk kā trīs nedēļas pirms** maģistra darba aizstāvēšanas Maģistra eksāmenu komisijas (MEK) sēdē. Maģistra darba priekšizstāvēšanas procedūru, kā arī rīcību nesekmīgas priekšizstāvēšanas gadījumā apstiprina SOHU sapulcē. Ar SOHU direktora rīkojumu tiek apstiprināta komisija maģistra darba priekšizstāvēšanai. Komisijas sastāvā ir vismaz trīs docētāji, kuri saistīti ar maģistra studiju programmas īstenošanu. Līdz priekšizstāvēšanai jābūt nokārtotiem visiem akadēmiskajiem parādiem un finansiālajām saistībām.

Maģistra darba priekšizstāvēšanai maģistrants sagatavo prezentāciju (līdz 10 minūtēm), kurā pamato darba temata aktualitāti un esošās problēmas, formulē darba mērķi un uzdevumus, kā arī pētījuma jautājumus un/vai hipotēzi. Priekšizstāvēšanas ziņojumā maģistrants galvenokārt atspoguļo sava ieguldījuma rezultātus, atklātās problēmas, akcentējot nozīmīgākos secinājumus un piedāvātos risinājumus. Pēc sekmīgas priekšizstāvēšanas, ievērojot sēdē izteiktos ierosinājumus un aizrādījumus, maģistrants pilnveido maģistra darbu un fakultātes noteiktajā termiņā iesniedz to SOHU institūtā. Nesekmīga vērtējuma gadījumā komisija lemj par maģistra darba pilnveidošanu un atkārtotu priekšizstāvēšanu pēc SOHU direktora noteikta grafika. Ja atkārtotajā priekšizstāvēšanā vērtējums atkal ir negatīvs, maģistra darbu nedrīkst virzīt aizstāvēšanai MEK sēdē.

Līdz maģistra darba priekšizstāvēšanai dekanātā jāiesniedz personu apliecinošs dokuments - pases kopija vai personas apliecības (eID) kopija.

4.2. Maģistra darba iesniegšana

Maģistra darbu iesien noteikta parauga **cietā apvākojumā**. Iesietam darbam priekšējā vāka iekšpusē autors **pielīmē aploksnī** (*formāts A5*), kurā MEK sekretārs (pēc maģistra darba recenzēšanas) ievieto maģistra darba recenzijas.

Pastāv šāda **maģistra darba iesniegšanas kārtība**:

- sekmīgi priekšizstāvēts un pilnīgi noformēts, iesiets maģistra darbs tiek apstiprināts ar darba vadītāja un SOHU direktora parakstu;
- maģistra grāda pretendents vismaz 15 dienas pirms MEK sēdes fakultātes dekanātā iesniedz maģistra darbu fakultātes MEK tehniskajam sekretāram.

Studējošais **pirms maģistra darba iesniegšanas to augšupielādē LLU IS**, izmantojot savu lietotājkontu un paroli un ievērojot šādas prasības:

- *visām maģistra darba (jeb studiju noslēguma darba (SND)) daļām jābūt ietvertām vienā datnē;*
- *datnes formāts - PDF, apjoms līdz 50 Mb;*
- *uz PDF konvertētajās datnēs nedrīkst parādīties konvertācijas programmu ūdenszīmes un reklāmas teksti;*

- datne nedrīkst būt skenēts teksta attēls;
- datne nedrīkst būt aizsargāta (slēgta) ar paroli;
- papildus LLU IS paredzētajos ievades laukos, iekopējiet vai ierakstiet SND **saīsinātu** anotāciju latviešu un angļu valodā (**pieļaujamais apjoms 850 rakstu zīmes**). Anotācijā norāda: darba autoru un darba nosaukumu; darba mērķi; būtiskākos pētījuma rezultātus un slēdzienus;
- datnes nosaukumā jāizmanto latīņu alfabēta burti bez mīkstinājuma zīmēm un garumzīmēm;
- datne jā saglabā ar nosaukumu, kuru veido studenta uzvārds, vārds un matrikulas numurs, piemēram: **Liepina_Ilze_EF12345.pdf**.

Darbu nevar virzīt aizstāvēšanai MEK, ja tam:

- ir neatbilstošs darba apjoms;
- ir kļūdaina pielietotās metodikas izvēle;
- darbs nav noformēts atbilstoši ESAF metodiskajām prasībām;
- darbs neatbilst akadēmiskā godīguma un pētnieciskās ētikas prasībām;
- nav darba vadītāja un/vai institūta direktora paraksta.

4.3. Maģistra darba recenzenta statuss, pienākums un atbildība

Recenzents ir oficiāla lietpratēja persona, kura piedalās kāda konkrēta darba ekspertīzē un novērtēšanā. Maģistra darbu recenzentus nozīmē SOHU direktors sadarbībā ar studiju programmas direktoru un apstiprina ar dekāna rīkojumu. Maģistra darbu vērtē divi recenzenti.

Recenzenta pienākums ir iedziļināties darba saturā un objektīvi novērtēt

- tā atbilstību ESAF metodiskajiem norādījumiem darbu izstrādāšanā un noformēšanā;
- pretendenta spēju analizēt, kritiski izvērtēt un izmantot citu autoru publicētos darbus (t.sk. svešvalodā);
- pretendenta spēju formulēt secinājumus un priekšlikumus, atbilstoši veiktajiem pētījumiem;
- pretendenta praktisko ieteikumu (priekšlikumu) loģiskumu un realitāti;
- darba galvenās vērtības un būtiskākos trūkumus.

Recenzenti iesniedz SOHU rakstisku recenziju datorsalikumā ar slēdzienu par darba atbilstību piešķiramajam grādam un dod kopējo novērtējumu, kā arī savas piebildes un jautājumus. Recenzijas veidlapa (skat. 7. pielikumā) pieejama ESAF mājas lapā (sadaļa „Metodiskie materiāli” – Studiju noslēguma darbs <http://www.esaf.llu.lv/metodiskie-materiali> - SND recenzijas veidlapa).

Darba autoram ir tiesības **ne vēlāk kā trīs darba dienas pirms** darba aizstāvēšanas iepazīties ar recenziju par savu darbu.

Ja darba aizstāvēšanas gaitā noskaidrojas recenzenta virspusēja vai pavirša attieksme, tad ar attiecīgu MEK lēmumu viņu izslēdz no recenzentu saraksta, veicot atbilstošu ierakstu MEK protokolā.

4.4. Maģistra darba aizstāvēšana

Maģistra **darbu aizstāvēšana** notiek Maģistra eksāmenu komisijas (MEK) **atklātā sēdē**, un tās uzdevums ir vērtēt studiju programmas izpildījušo studējošo akadēmiskās zināšanas, profesionālo sagatavotību, radošās prasmes, kas iegūtas un attīstītas studiju laikā, un lemt par studiju virzienam atbilstoša grāda piešķiršanu. Maģistra eksāmenu komisiju septiņu personu sastāvā veido no specializācijas/nozares

vadošajiem zinātniekiem, LLU un citu Latvijas Republikas augstskolu mācībspēkiem un pētniecības institūtu darbiniekiem. MEK sastāvā ieteicams iekļaut vismaz vienu Latvijas Zinātnes padomes apstiprinātu ekspertu attiecīgajā zinātnes nozarē un nozares profesionālo organizāciju vai darba devēju pārstāvi, kura pamatdarbavieta nav LLU. Priekšlikumus MEK sastāvam sagatavo studiju programmas direktors un iesniedz izskatīšanai fakultātes domes sēdē. MEK sastāvu apstiprina vienam studiju gadam ar rektora rīkojumu, kuru sagatavo LLU Studiju centrs saskaņā ar fakultātes domes sēdes protokola izrakstu.

Maģistra darba aizstāvēšana sākas ar autora ziņojumu (maģistra darbam tas ir līdz 15 minūtēm), kura laikā maģistrantam ir jāizklāsta darba temata aktualitāte, norādot problēmu, mērķi, uzdevumus mērķa sasniegšanai, teorētisko pamatojumu, izvirzīto hipotēzi un/vai pētnieciskos jautājumus, jāiepazīstina ar pētīšanas metodēm, veiktā pētījuma rezultātiem, galvenajiem secinājumiem un, ja ir, arī ar priekšlikumiem. Prezentāciju ilustrē ar uzskatāmiem pētījuma rezultātiem (attēli, tabulas, spilgtākie interviju citāti).

Prezentācijai seko diskusija (komisijas jautājumi). Pēc maģistra darba autora ziņojuma seko MEK locekļu un klātesošo jautājumi, uz kuriem autors sniedz īsas, precīzas, izsmeļošas atbildes. Ja maģistra darba recenzenti nepiedalās MEK sēdē, ar viņu rakstisku atsaukumi iepazīstina kāds no MEK locekļiem. Arī uz recenzentu formulētajiem jautājumiem darba autors sniedz argumentētas atbildes.

Maģistra darba aizstāvēšanas gaitā izpaužas studiju procesā iegūto zināšanu, prasmju un kompetences līmenis. Laba uzstāšanās, darbā ievietotā materiāla brīva pārzināšana, pārlicinošas atbildes uz MEK locekļu un recenzentu jautājumiem un pārdomāta vizuālo līdzekļu demonstrēšana ir apliecinājums tam, ka maģistrants darbu ir izpildījis patstāvīgi.

Akadēmiskās izglītības maģistra studiju programmā **maģistra darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā**. Zemākā sekmīgā atzīme ir 4 (gandrīz viduvēji). Lemjot par maģistra darba aizstāvēšanas gala vērtējumu, MEK ņem vērā arī recenzentu norādīto darba vērtējumu, kas tiek rakstiski paziņots MEK sekretāram.

Darba vērtēšanā tiek ņemti vērā šādi **kritēriji**:

1) maģistra darba kvalitāte:

- izvēlēta temata aktualitāte, prasme precīzi noformulēt pētījuma problēmu;
- darba programmatiskās daļas elementu savstarpējā atbilstība, formulējumu kvalitāte;
- darba struktūras un teorētiskā pamatojuma vērtējums;
- konkrētu socioloģijas teoriju pielietojums pētījumā;
- pētījuma metodoloģijas atbilstība un apraksts, zinātniski pētniecisko metožu izvēle;
- akadēmiskā godīguma un pētījuma ētikas principu ievērošana;
- praktiskā (empīriskā) pētījuma kvalitāte;
- darba uzdevumu izpildes un mērķa sasniegšanas vērtējums;
- darba galveno vērtību (inovatīvu pētniecības pieeju, nozīmīguma, praktiskās lietderības) akcentēšana, maģistra darba novitāte;
- secinājumu un priekšlikumu kvalitāte;
- precīza atsauču sistēmas veidošana un darba atbilstība metodiskajos norādījumos izvirzītajām noformējuma prasībām;
- ieguldījums darba izstrādē (respondentu/informantu skaits, sasniedzamība, analīzes līmenis).

2) maģistra darba prezentācija:

- prezentācijas ziņojuma satura un formas vērtējums;

- prasme publiski diskutēt un argumentēt savu viedokli;
- piedalīšanās iepriekš notikušās zinātniskās konferencēs saistībā ar savu darbu, publikācijas.

Lēmumu par maģistra darba vērtējumu, kā arī grāda piešķiršanu pieņem slēgtā MEK sēdē ar vienkāršu balsu vairākumu, atklāti balsojot. Ja balsu skaits „par” un „pret” ir vienāds, noteicošā ir MEK priekšsēdētāja (priekšsēdētāja vietnieka) balss.

Maģistra darba vērtējums tiek fiksēts MEK protokolu grāmatā un kontrollapā. Ja maģistra darba aizstāvēšanas vērtējums ir negatīvs, MEK lemj, vai studējošajam ir tiesības atkārtoti aizstāvēt pārstrādātu to pašu darbu vai arī jāizvēlas cits darba temats un tas jāizstrādā no jauna. Maģistrants drīkst atkārtoti iesniegt pārstrādātu maģistra darbu pēc gada.

Ja maģistra darba vērtējums 10 ballu skalā ir zemāks par četrām ballēm, studējošais tiek atskaitīts par studiju plāna nepildīšanu. Piesakoties atkārtotai maģistra darba aizstāvēšanai, studējošajam jāmaksā LLU noteiktā maksa par to kredītpunktu apjomu, kāds ir paredzēts studiju plānā par pēdējo studiju semestri.

Konstatējot, ka maģistra darbs ir plaģiāts, MEK lemj par studējošā atstādināšanu no studiju noslēguma pārbaudījumiem un ierosina atskaitīt studējošo par negodīgām studijām. Maģistra darba atkārtota aizstāvēšana iespējama ne ātrāk kā pēc gada, un tas ir jāizstrādā par citu tematu.

Apelācijas kārtību par studiju noslēguma pārbaudījumiem reglamentē LLU Studiju nolikums.

PIELIKUMI

Maģistra studiju programmas Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija

Maģistranta (-es)

Matr. nr.

MAGISTRA DARBA TĒMAS PAMATOJUMS

1. Pētījumu tematikas izvēles pamatojums
2. Tēmas nosaukums
3. Pētījuma aktualitāte un rezultātu nozīmīgums
4. Pētījuma hipotēze/ pētnieciskie jautājumi
5. Darba mērķis hipotēzes pierādīšanai vai noraidīšanai
6. Pētījuma uzdevumi 1. 2. 3. ...
7. Pretendenta pētnieciskā pieredze
8. Pētījuma metodoloģija
9. Maģistra darba struktūra Ievads 1. .... 2. .... 3. .... Secinājumi Priekšlikumi

Maģistrants ..... Maģistra darba vadītājs .....
 (paraksts) (paraksts)

..... gada .....

.....gada.....

**LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS UNIVERSITĀTE
EKONOMIKAS UN SABIEDRĪBAS ATTĪSTĪBAS FAKULTĀTE
SOCIĀLO UN HUMANITĀRO ZINĀTŅU INSTITŪTS**

Modra Saulīte

(Vārds, Uzvārds)

**E-PAKALPOJUMI PAŠVALDĪBĀ:
ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA PIEMĒRS**

(Darba nosaukums)

Darbs sociālo zinātņu akadēmiskā maģistra grāda socioloģijā iegūšanai

Darba autors (-e)

(paraksts)

Modra Saulīte, matr. Nr. ....

(vārds, uzvārds, matr. Nr.)

Darba vadītājs (-a)

(paraksts)

doc. Dr.sc.soc. Ieva Bargā

(amats, zin. grāds, vārds, uzvārds)

Institūta direktors (-e)

(paraksts)

asoc.prof. Dr.hist. Andris Pūce

(amats, zin. grāds, vārds, uzvārds)

Jelgava 20__

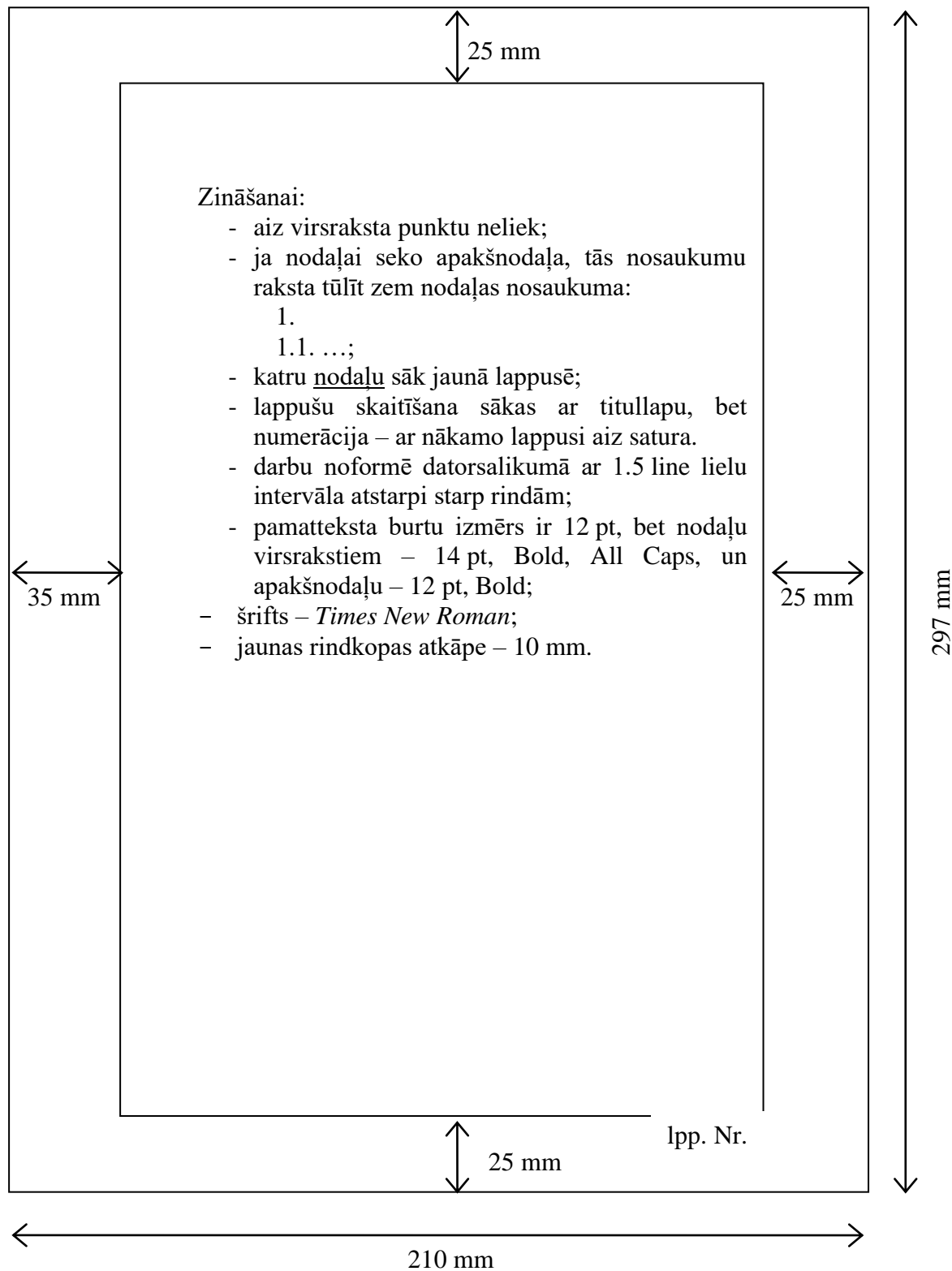
(gads)

SATURS

DARBĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI UN SIMBOLI	(lpp. nr.)
IEVADS	(lpp. nr.)
1. (nodaļas nosaukums)	(lpp. nr.)
1.1. (apakšnodaļas nosaukums)	(lpp. nr.)
1.2. (apakšnodaļas nosaukums)	(lpp. nr.)
2. (nodaļas nosaukums)	(lpp. nr.)
2.1. (apakšnodaļas nosaukums)	(lpp. nr.)
2.2. (apakšnodaļas nosaukums)	(lpp. nr.)
2.3. (apakšnodaļas nosaukums)	(lpp. nr.)
3. (nodaļas nosaukums)	(lpp. nr.)
3.1. (apakšnodaļas nosaukums)	(lpp. nr.)
3.2. (apakšnodaļas nosaukums)	(lpp. nr.)
SECINĀJUMI	(lpp. nr.)
PRIEKŠLIKUMI	(lpp. nr.)
IZMANTOTĀ LITERATŪRA	(lpp. nr.)
PIELIKUMI	(lpp. nr.)
GALVOJUMS	(lpp. nr.)

PRASĪBAS MAĢISTRA DARBA NOFORMĒŠANAI

GALVOJUMS

Jelgavā

(datums)

Ar šo es, _____(vārds, uzvārds), galvoju, ka maģistra darbs ir izpildīts patstāvīgi. No svešiem avotiem ņemtie dati un definējumi ir uzrādīti darbā.

Darbs nav publicēts un pirmo reizi tiek iesniegts aizstāvēšanai Maģistra eksāmenu komisijā.

Studiju noslēguma darba elektroniskā versija LLU IS atbilst oriģinālam.

Personiskais paraksts

MAĢISTRA EKSĀMENU KOMISIJAS LĒMUMS

MAĢISTRA DARBS AIZSTĀVĒTSMĢISTRA EKSĀMENU KOMISIJAS SĒDĒ

_____ . GADA _____

AR ATZĪMI _____

PROTOKOLA NR. _____

MEK SEKRETĀRS _____

MAĢISTRA DARBA RECENZIJA

1. Darba autors (-e): .....

(vārds, uzvārds)

2. Darba temats: .....

3. Darba apjoms _____ lpp., tabulu skaits _____, attēlu skaits _____, pielikumu skaits _____, izmantoto literatūras avotu skaits _____, tai skaitā svešvalodās _____.

4. Darba tēmas aktualitātes, hipotēzes/pētniecisko jautājumu, izvirzītā mērķa un uzdevumu novērtējums

.....

.....

.....

5. Darba metodoloģijas un struktūras novērtējums

Darba struktūras novērtējums	Atbilst prasībām ☐	Daļēji atbilst prasībām ☐	Neatbilst prasībām ☐
Metodoloģijas novērtējums	Atbilst prasībām ☐	Daļēji atbilst prasībām ☐	Neatbilst prasībām ☐

Komentāri .....

.....

.....

6. Darba uzdevumu izpildes un mērķa sasniegšanas novērtējums

Darba mērķis	Sasniegts ☐	Daļēji sasniegts ☐	Nav sasniegts ☐
Darba uzdevumi	Izpildīti ☐	Daļēji izpildīti ☐	Nav izpildīti ☐

Komentāri .....

.....

.....

7. Pretendenta(-es) prasme teorētiskās literatūras, normatīvo aktu un citu informācijas avotu (t.sk. svešvalodā) izmantošanā

Prasme izmantot literatūras avotus	Atbilst ☐	Daļēji atbilst ☐	Neatbilst ☐
Svešvalodās lietotie literatūras avoti	Pietiekamā apjomā un kvalitātē ☐	Daļēji noteiktajām literatūras lietojumā atbilst prasībām avotu ☐	Nepietiekamā apjomā un kvalitātē ☐

Komentāri .....

.....

.....

8. Pētnieciskās /praktiskās daļas novērtējums

Darba pētnieciskās /praktiskās daļas novērtējums	Atbilst prasībām ☐	Daļēji atbilst prasībām ☐	Neatbilst prasībām ☐
Pētnieciskās/praktiskās daļas sasaiste ar teoriju	Sasaiste ir pilnīga ☐	Sasaiste ir nepilnīga ☐	Sasaistes nav ☐

Komentāri .....

.....

.....

9. Secinājumu un priekšlikumu atbilstība darba mērķim un saturam

Secinājumi	Atbilst darba mērķim un saturam ☐	Daļēji atbilst darba mērķim un saturam ☐	Neatbilst darba mērķim un saturam ☐
Priekšlikumi	Atbilst prasībām ☐	Daļēji atbilst prasībām ☐	Neatbilst prasībām ☐

Komentāri .....

.....

.....

10. Darba galvenās vērtības

.....

.....

.....

11. Darba trūkumi un nepilnības

.....

.....

.....

12. Jautājumi darba autoram

.....

.....

.....

13. Darba kopējais vērtējums

Maģistra darbs _____ izvirzītajām prasībām un darba autoram (-ei) _____
(atbilst / neatbilst) (var / nevar)

piešķirt sociālo zinātņu maģistra grādu socioloģijā.

Maģistra darba recenzents (-e): .....

(zinātniskais vai akadēmiskais grāds, vārds, uzvārds, darba vieta, amats)

202___. gada _____.

_____ (paraksts)

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS UNIVERSITĀTE
EKONOMIKAS UN SABIEDRĪBAS ATTĪSTĪBAS FAKULTĀTE

**Recenzenta vērtējums par
maģistra darbu**

Darba autors (-e): .....

(vārds, uzvārds)

Darba nosaukums: .....

.....

.....

Vērtējums (10 ballu skalā) : .....

(skaitliski un vārdiem, piem. 8 (ļoti labi))

Darba recenzents (-e): .....

(zinātniskais vai akadēmiskais grāds, vārds, uzvārds)

.....

(darba vieta, amats)

202____. gada ____.

_____

(paraksts)